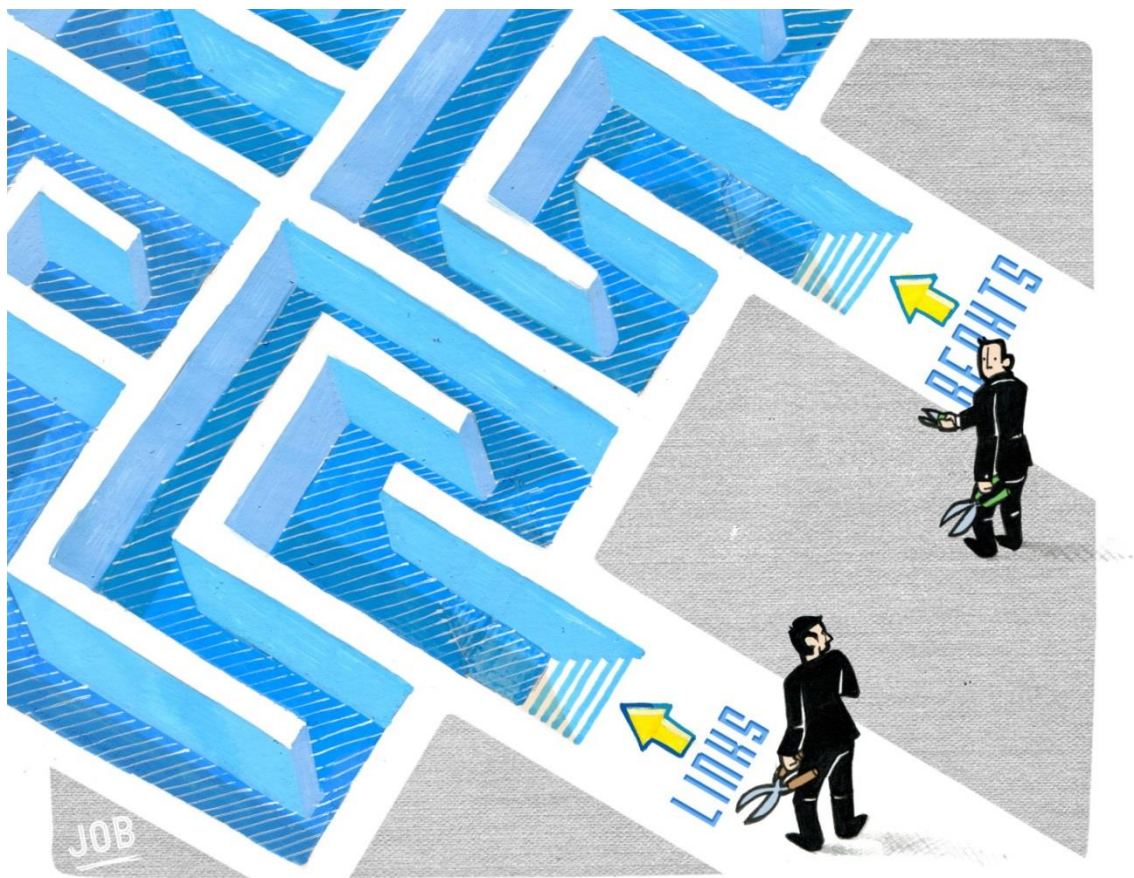

**De invloed van de ideologie
van de politieke partijen binnen
het college van burgemeester en wethouders
op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie.**

**De invloed van de ideologie
van de politieke partijen binnen
het college van burgemeester en wethouders
op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie.**

Bachelorscriptie

Ter afronding van de bachelor Bestuurskunde aan de Universiteit Twente.

*Anne-Linde M.F. Oldenhof.
Eerste begeleider: Dr. V. Junjan.
Tweede begeleider: Dr. M. Rosema.*

30 juni 2015

UNIVERSITEIT TWENTE.

Faculteit Behavioural, Management Social Science

Voorwoord.

Voor u ligt een bachelor scriptie over de rol die de politieke ideologie van het college van burgemeester en wethouders heeft op de bezuinigingen op het ambtelijk apparaat op lokaal niveau. Dit onderzoek ligt ter grondslag aan de officiële afsluiting van de bacheloropleiding Bestuurskunde aan de Universiteit Twente. In het kader van dit onderzoek is er gebruikt gemaakt van de opgedane vaardigheden en kennis tijdens de opleiding. De reden dat er voor dit onderwerp is gekozen, is omdat de combinatie van bezuinigingen en politieke besluitvorming sinds de crisis mijn aandacht en interesse hebben gehad.

Op deze plaats wil ik een aantal personen bedanken die betrokken zijn geweest bij dit onderzoek en die het mogelijk hebben gemaakt om dit eindverslag in deze vorm aan u te kunnen presenteren. Allereerst mijn eerste begeleider van de Universiteit Twente mevrouw Dr. V. Junjan (Assistant Professor of Public Management) voor haar opbouwende kritiek en ondersteuning. Daarnaast bedank ik mijn tweede begeleider van de Universiteit Twente meneer Dr. M. Rosema (Assistant Professor of Political Science) voor zijn verfrissende feedback tijdens het afstudeerproces. Zonder hen had ik dit onderzoek niet op deze wijze kunnen presenteren. Verder wil ik een aantal mensen bedanken die ervoor gezorgd hebben dat ik over de juiste data kon beschikken. In het bijzonder de heer Jans (onderzoeker aan de Universiteit Twente) en mevrouw Terpstra van het facilitair advies- en onderzoeksbureau Fier.fm. Daarnaast dank aan de aangeschreven gemeenten en lokale politieke partijen voor hun respons.

Tenslotte wil ik mijn vriend, familie, vrienden en studiegenoten bedanken voor het steunen en het motiveren gedurende de afgelopen periode.

Mij rest nu u, als lezer, veel plezier te wensen bij het lezen van deze bachelorscriptie.

Haaksbergen, 30 juni 2015

Anne-Linde M.F. Oldenhof

Samenvatting.

Deze thesis bevat een onderzoek naar de invloed van de politieke ideologie van het college van burgemeester en wethouders op de bezuinigingen op de lokale ambtelijke organisatie. Deze scriptie onderzoekt het bovenstaande onderwerp omdat er een grote tweedeling bestaat in de literatuur of er wel sprake is van invloed van ideologie op het beleid. Er zijn hierbij twee soorten theorieën die lijnrecht tegenover elkaar staan: de convergence school en de partisan theorie. Zo betoogt de convergence school dat er geen sprake is van een (grote) invloed van ideologie op het beleid en betoogt de partisan theorie dat er wel sprake is van een grote invloed van ideologie op het beleid (Skinner, 1976) (Hibbs, 1977). Verder is er juist voor het specifieke thema bezuinigingen op de ambtelijke organisatie gekozen omdat de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie actueel is mede als gevolg van de crisis. Tevens geeft het onderwerp de ambtelijke organisatie een grote tegenstelling tussen linkse ideologie en rechtse ideologie weer, namelijk een linkse ideologie staat voor een grote overheid met zo veel mogelijk taken en een rechtse ideologie staat voor een kleine overheid met zo min mogelijk taken. Op basis van de bovenstaande informatie is de kern van dit onderzoek dan ook het beantwoorden van de volgende hoofdvraag:

Wat is de invloed van de politieke ideologie van de politieke partijen binnen het college van burgemeester en wethouders op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie die plaats hebben gevonden binnen grote gemeenten (inwoneraantal tussen de 45.000-100.000) in Nederland in de periode 2010-2013?

Om deze centrale vraagstelling te kunnen beantwoorden zijn enkele belangrijke concepten voor het onderzoek uitvoerig besproken in het theoretisch kader zoals politieke ideologie, linkse politieke ideologie, rechtse politieke ideologie, de convergence school en de partisan theorie. Voorts moesten data worden verzameld om vast te stellen wat de toename/afname was van aantal fte's (exclusief buitendiensten) per gemeente in de periode 2010-2013. Vervolgens zijn er op twee manieren kwantitatieve data verzameld voor wat betreft de bezuinigingen op de fte's (exclusief buitendiensten) in de periode 2010-2013. Er is voor acht gemeenten gebruik gemaakt van data die geleverd is door het facilitair advies- en onderzoeksbureau Fier.fm (Fier.fm, 2010) (Fier.fm, 2014). Verder hebben zeventien gemeenten antwoord gegeven op een WOB verzoek wat op 1 januari 2010 en per 31 december 2013 de omvang van hun ambtelijk apparaat was (exclusief buitendiensten).

Vervolgens moest van de deelnemende gemeenten de gemiddelde ideologie van het college van B&W worden bepaald. Als eerste werd er gekeken met behulp van een dataset (geleverd door dhr. Jans, onderzoeker UT) naar de samenstelling van politieke partijen die plaats hebben genomen in het college van B&W in de periode 2010-2013. Daarna wordt er geanalyseerd hoeveel zetels de partijen, die in het college van B&W zaten, gekregen hebben tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 en hoe op basis hiervan de onderlinge partijen in het college van B&W zich in procenten verhieldden. Vervolgens werd er voor elke politieke partij een ideologische score vastgesteld. Voor de lokale afdeling van de nationale politieke partijen gebeurde dit aan de hand van de score die in Chapel Hill Expert Survey staat vermeld (CHES, z.d.). Voor de overige lokale politieke partijen werd dit vastgesteld aan de hand van de ideologische scores die gegeven zijn door experts zoals een gemeentesecretaris of fractievoorzitter. Deze ideologische score van de politieke partijen werd vermenigvuldigd met de reeds uitgerekende procentuele verhoudingen.

De uitkomst hiervan was de ideologische score die het college van B&W gemiddeld heeft, waarbij geldt hoe dichterbij de 10 hoe meer rechtser de ideologie is en hoe dichterbij de 0 hoe minder rechts.

Toen de data wat betreft het verschil in omvang van het ambtelijke organisatie (per 1000 inwoners in procenten) per gemeente over de periode 2010-2013 was verzameld en de ideologische score van het college van B&W per gemeente was vastgesteld werd er overgegaan naar de statistische analyse van deze data via SPSS. Dit om te toetsen of er meer bewijs was voor de nulhypothese (gemeenten die een college van B&W hebben waarvan de politieke samenstelling bestaat uit aanhangers van een meer rechtse ideologie bezuinigen net zoveel op hun ambtelijke organisatie dan gemeenten die een college van B&W hebben waarvan de politieke samenstelling bestaat uit aanhangers van een minder rechtse ideologie) of dat er bewijs voor de alternatieve hypothese (gemeenten die college van B&W hebben waarvan de politieke samenstelling bestaat uit aanhangers van een meer rechtse ideologie bezuinigen meer op hun ambtelijke organisatie dan gemeenten die een college van B&W hebben waarvan de politieke samenstelling bestaat uit aanhangers van een minder rechtse ideologie). De statistische toets die hiervoor werd gebruikt was een enkelvoudige lineaire regressie analyse. Uit deze toetsen vinden we statistisch bewijs dat gemeenten (inwoneraantal tussen de 45.000-100.000) met een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een meer rechtse ideologie aanhangen **meer bezuinigen** op hun eigen ambtelijke organisatie dan een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een minder rechtse ideologie aanhangen. Geconcludeerd kan hierom worden dat dit onderzoek een bijdrage levert aan de partisan theorie. Die beweert dat er sprake is van een (grote) rol van ideologie op de vorming van beleid.

Afkortingenlijst.

CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CDA	Christen Democratisch Appèl
CHES	Chapel Hill Expert Survey
College van B&W	College van Burgemeester en Wethouders
CU	ChristenUnie
D66	Democraten 66
Fte	Full time-equivalent, een werknemer in volledige werктаak. Binnen dit onderzoek wordt uitgegaan van een werkweek van 36 uur.
GL	GroenLinks
G.O.B.	Geloofwaardig Open Betrouwbaar
H.O.P.	Heerhugowaardse Onafhankelijke Partij
Ozb	Onroerendzaakbelasting
PvdA	Partij van de Arbeid
PvdD	Partij voor de Dieren
PVV	Partij Voor de Vrijheid
SDOH	Sociaal Democratisch Helmond
SGP	Staatkundig Gereformeerde Partij
SP	Socialistische Partij
VVD	Volkspartij voor Vrijheid en Democratie
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur

Inhoudsopgave.

Voorwoord	3
Samenvatting	4
Afkortingenlijst	6
1. Inleiding	8
1.1. Aanleiding en achtergrond	8
1.2. Onderzoeksvraag en de bijbehorende hypothesen	9
1.3. Wetenschappelijke & Maatschappelijke Relevantie	10
2. Theoretisch kader	11
2.1. (Politieke) Ideologie	11
2.2. Ideologie: links	12
2.3. Ideologie: rechts	13
2.4. Convergence school versus partisan theorie	13
2.5. Gemeentebestuur in Nederland	14
2.6. Omvang en bezuinigingen op de ambtelijke organisatie	16
3. Onderzoeksmethode	17
3.1. Onderzoeksdesign	17
3.2. Steekproeftrekking	19
3.3. Operationalisatie en dataverzamelmethode	20
3.3.1. Keuze voor het college van B&W	20
3.3.2. Gemiddelde ideologie van het college van B&W	20
3.3.3. Bezuinigingen op de fte's	23
3.4. Data analyse	24
4. Onderzoeksresultaten	25
4.1. Beschrijvende gegevens per gemeente	25
4.2. Aannames enkelvoudige lineaire regressie analyse	27
5. Conclusie & de beperkingen van het onderzoek	30
5.1. Conclusie	30
5.2. Beperkingen van het onderzoek	31
5.2.1. Betrouwbaarheid van de CHES Data	31
5.2.2. Invloed van geschiedenis op de bezuinigingen op het ambtelijke apparaat	32
5.2.3. Steekproefgrootte	32
5.3. Aanbevelingen voor vervolgonderzoek	32
6. Literatuurlijst	33
Appendix A: Brief WOB-verzoek	37
Appendix B: Gecorrigeerde gemeenten (aantal fte's inclusief en exclusief buitendiensten)	37
Appendix C: Geselecteerde cases + inwoneraantal per 1 januari 2010 en 31 december 2013	38
Appendix D: Reflectieverslag	39

1. Inleiding.

1.1. Aanleiding en achtergrond.

Gemeenten hebben in de periode van 2010-2013 last gehad van de economische crisis. Hierdoor hebben ze in die periode te maken gekregen met terugvallende inkomsten en oplopende uitgaven. De belangrijkste bronnen van terugvallende inkomsten waren toen de verminderde bijdrage vanuit de Rijksoverheid via het Gemeentefonds en de afname van de inkomsten uit bouwleges, onroerendzaakbelasting (ozb) en uit bouwgrondexploitatie. De belangrijkste bron van oplopende uitgaven waren de bijstandsuitkeringen, dit omdat meer mensen langdurig geen werk hebben kunnen vinden als gevolg van de crisis (Centrum van Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden, 2010). Doordat inkomsten en uitgaven niet in evenwicht waren, moest er in de periode 2010-2013 kritisch naar de inkomsten en uitgaven worden gekeken. Dit had als gevolg dat er moest worden bezuinigd. Een populaire bezuinigingsmaatregel was vanaf 2010 het bezuinigen op de ambtelijke organisatie. Deze bezuiniging gebeurde niet expliciet door middel van het verzelfstandigen of uitbesteden van onderdelen, maar vooral door het niet vervangen van uitgestroomde medewerkers (De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten, 2014). Tenminste één derde van gemeenten gaf aan dat ze wilden bezuinigen op de ambtelijke organisatie vanaf 2010 (De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten, 2010). Degene die daadwerkelijk oordelen of de gemeenten gaan bezuinigen op de ambtelijke organisaties zijn de besturende partijen in die gemeenten.

De (besturende) partijen binnen een gemeente hebben zitting in de gemeenteraad en het college van burgemeester en wethouders. Een gemeenteraad en het college van B&W bestaan uit leden die afkomstig zijn van verschillende politieke partijen. Binnen de gemeenteraad zijn er een aantal partijen die een coalitie hebben gesloten. De partijen die een coalitie vormen hebben samen een meerderheid van de stemmen gekregen. Uit deze coalitie worden de wethouders benoemd, die plaats nemen in het college van B&W (Gemeentewet, z.d.). Deze gaan samenwerken en het beleid uitstippelen voor de komende periode. Verschillende politieke partijen, die een rol spelen binnen het college van B&W, hebben hun eigen ideologie. Politieke partijen worden vaak op basis van hun ideologie ingedeeld. Het ligt voor de hand dat wanneer partijen een andere ideologie hebben ze ook andere keuzes maken ten opzichte van het beleid en dus ook ten opzichte van de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie. De vraag is echter gebeurt dit ook daadwerkelijk, is er wel invloed van politieke ideologieën op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie op lokaal niveau? Dit is het gene dat wordt onderzocht in deze scriptie.

Over of politieke ideologie wel degelijk een rol speelt bij de vorming van beleid wordt wisselend gedacht. Sommige auteurs zoals Pommerehne (1978), Bosch en Suarez-Pandiello (1995), Hagen en Vabo (2005), Potrafke (2011) veronderstellen dat er nauwelijks een rol voor politieke ideologie is in het vormen van beleid. Zo vond Pommerehne (1978) dat politieke ideologie weinig invloed heeft op de lokale publieke financiën in Zwitserland. Deze auteurs die beweren dat er geen (grote) rol van ideologie op beleid is behoren tot de groep die de convergence school heet. Dit terwijl andere onderzoekers zoals Hibbs (1977), Cusack (1997) Tellier (2006) juist weer betogen dat politieke ideologie belangrijk is voor de vorming van beleid. Tellier (2006) vond bijvoorbeeld in zijn onderzoek dat linkse provinciebesturen hogere publieke uitgaven doen dan rechtse provinciebesturen in Canada. Deze auteurs die wel beweren dat er een grote rol van ideologie op vorming van beleid is ondersteunen de partisan theorie.

1.2. Onderzoeksvraag en de bijbehorende hypothesen.

Betrachtend de studies die al gedaan zijn met betrekking tot de invloed van ideologie op de omvang van het ambtenarenapparaat dan zijn er weinig studies die specifiek dit thema onderzoeken. Dit terwijl de rol van de ideologie op de omvang van het ambtenarenapparaat toch wel een heel interessant thema is, namelijk juist dit onderwerp gaat duidelijk in op één van de grote tegenstellingen die er bestaan tussen de linkse ideologie (grote overheid en veel taken voor de overheid) en rechtse ideologie (kleine overheid en zo min mogelijk taken voor de overheid). Hieronder staan de uitkomsten van de twee bekendste studies vermeld die dit thema wel hebben onderzocht. Ten eerste het onderzoek van Cusack, Notermans & Rein (1989) daarin wordt gevonden dat nationale overheden die een links bestuur hebben vaker de neiging hebben om meer werknemers aan te nemen dan nationale overheden die een rechts bestuur hebben. Dit onderzoek is dus een weerspiegeling van de partisan theorie. In het theoretisch kader zal nader uitgebreid worden ingegaan op de betekenis van de partisan theorie.

In tegenstelling tot het onderzoek van Cusack, Notermans & Rein (1989) wordt in het onderzoek van Murell (1985) bewijs gevonden dat de invloed van ideologie er niet toe doet met betrekking tot het ambtenarenapparaat op nationaal niveau. Deze studie is in tegenstelling tot het vorige onderzoek, geen weerspiegeling van de partisan theorie, maar van de convergence school. Ook van deze wordt de betekenis nader uitgebreid uitgelegd in het theoretisch kader. De uitkomsten van de bovenstaande onderzoeken laten zien dat er sprake is van een grote tweedeling in de literatuur betreffende de rol van ideologie op het beleid in zijn algemeen, en een specifiekere tweedeling betreffende de rol van ideologie op het ambtenarenapparaat.

Het doel binnen dit onderzoek is dan ook meer duidelijkheid scheppen of er wel sprake is van een (grote) rol van ideologie van de besturende partijen op het bezuinigen op het ambtenarenapparaat, of dat deze rol gering is. Met behulp van de bovenstaande twee tegenstellende onderzoeken plus het onderzoeksdoel is de centrale onderzoeksvraag dan ook samengesteld tot: *Wat is de invloed van de ideologie van de politieke partijen binnen het college van burgemeester en wethouders op de bezuinigen op de ambtelijke organisatie die plaats hebben gevonden binnen grote gemeenten in Nederland in de periode 2010-2013?*

Deze onderzoeksvraag is verklarend van aard. Door middel van deze onderzoeksvraag wordt dan ook geprobeerd de relatie tussen ideologie van het college van B&W (onafhankelijke variabele) en de bezuinigen op de ambtelijke organisatie (afhankelijke variabele) te verklaren. Aan de hand van de volgende hypothesen zal getracht worden de onderzoeksvraag te beantwoorden. Deze hypothesen zijn datgene die in dit onderzoek statistisch worden getoetst door middel van een enkelvoudige lineaire regressie analyse.

H0: Een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een meer rechtse ideologie aanhangen **zullen niet meer bezuinigen** op hun eigen ambtelijke organisatie dan een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een minder rechtse ideologie aanhangen.

HA: Een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een meer rechtse ideologie aanhangen **zullen meer bezuinigen** op hun eigen ambtelijke organisatie dan een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een minder rechtse ideologie aanhangen.

1.3. Wetenschappelijke & Maatschappelijke Relevantie.

Wetenschappelijke relevantie

De wetenschappelijke relevantie van een onderzoek heeft betrekking op de relevantie van de resultaten van het onderzoek voor de wetenschap (Geurts, 1999). Het is tot op heden onduidelijk of ideologieën die de leden van politieke partijen aanhangen een rol spelen in de vorming van beleid. Er bestaat namelijk zoals al gezegd in de inleiding een grote tweedeling in de literatuur. Zo zijn er onderzoekers die stellen dat ideologie de vorming van beleid beïnvloedt (de aanhangers van de partisan theorie) en er zijn onderzoekers die beweren dat ideologie de vorming van beleid niet beïnvloedt (de aanhangers van de convergence school). Deze tweedeling is ook terug te kennen in de vraag of ideologie invloed heeft op de omvang van de ambtelijke organisatie. Mijn onderzoek is nuttig voor de wetenschap omdat het een wetenschappelijke bijdrage kan leveren of ideologie wel of geen rol speelt in de vorming van beleid aan de hand van de casus over bezuinigingen op de lokale ambtelijke organisatie en hierdoor de bestaande tweedeling probeert te reduceren.

De meeste studies die gedaan zijn naar de partisan theorie zijn op nationaal niveau, maar een zeer beperkt aantal studies zijn gedaan op lokaal niveau naar de juistheid van de partisan theorie of van de convergence school (Allers, De Haan, & Sterks, 2001). Zeker in Nederland is er nauwelijks onderzoek op lokaal niveau gedaan naar de invloed van de politieke ideologie op de vorming van beleid. Mijn onderzoek zorgt er dus tevens voor dat de vraag of politieke ideologie er toe doet (Does politics matter?) in Nederland grondiger wordt onderzocht op lokaal niveau. Daarnaast is mijn studie een toevoeging omdat dit onderzoek zich in tegenstelling tot de meeste onderzoeken die over de partisan theorie en de convergence school gaan zich niet richt op een financiële maatstaf om de grootte van de lokale overheden te meten maar op een niet financiële maatstaf. Mijn studie probeert namelijk de grootte van lokale overheden te meten door te kijken naar de omvang van het ambtenarenapparaat in fte's (Cusack et al, 1989).

Maatschappelijke relevantie

De maatschappelijke relevantie van een onderzoek houdt in dat de resultaten van het onderzoek nuttig zijn voor de maatschappij in zijn algemeen (Geurts, 1999). Dit onderzoek bekijkt of partijen hun ideologie naleven wat betreft de grootte van hun ambtenarenapparaat. Er is zoals eerder vermeld binnen dit onderzoek juist voor het ambtenarenapparaat gekozen, omdat dit onderwerp heel duidelijk een verschil tussen links en rechts laat zien, namelijk linkse partijen zijn voor een grote overheid (met dus veel fte's), waarbij de overheid veel taken heeft en rechtse partijen zijn voor een kleine overheid (met zo min mogelijk fte's) waar de overheid zo weinig mogelijk taken heeft.

De maatschappelijke relevantie van dit onderwerp is dat dit onderwerp probeert te verklaren of er überhaupt wel sprake is van invloed van ideologie van politieke partijen op lokaal niveau. Indien er geen sprake is van invloed van de ideologie van politieke partijen op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie zou men zich kunnen afvragen of het stemmen op een bepaalde partij op basis van hun ideologie nog wel nut heeft, namelijk het valt te verwachten dat ook op andere typische links-rechts thema's dan het ambtenarenapparaat er ook geen sprake is van invloed van ideologie op het beleid.

Doordat mijn onderzoek zich richt op de omvang van het ambtenarenapparaat wordt er aandacht gegeven aan de belangrijke rol die het gemeentebestuur heeft als werkgever. Tevens is dit onderzoek extra relevant voor mensen die zelf bij de gemeente in dienst zijn, er wordt namelijk voor hen gekeken of ze daadwerkelijk sneller worden ontslagen als er een college van B&W die gemiddeld gezien is samengesteld uit partijen die een rechtse ideologie aanhangt of dat het niet uitmaakt welke (overheersende) politieke ideologie de politieke partijen binnen het college van B&W heeft.

2. Theoretisch kader.

Om te onderzoeken of er sprake is geweest van een invloed van politieke ideologie van de politieke partijen binnen het college van B&W op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie die plaats hebben gevonden binnen grote gemeenten in de periode 2010-2013 moeten de begrippen, die samen als een kader fungeert, worden gedefinieerd en eventueel worden ingekaderd. In dit hoofdstuk wordt hier dan ook de nodige aandacht aan geschonken. De volgende begrippen worden verklaard: (politieke) ideologie (paragraaf 2.1.), linkse politieke ideologie (paragraaf 2.2.), rechtse politieke ideologie (paragraaf 2.3.), de convergence school en de partisan theorie (paragraaf 2.4.). Tevens wordt er in dit hoofdstuk uitleg gegeven over de samenstelling, organisatie en werkwijze van het gemeentebestuur (paragraaf 2.5.). Als laatst wordt er beschreven wat er precies wordt bedoeld met de ambtelijke organisatie en wordt de omvang hiervan en de bezuinigingen hierop besproken (paragraaf 2.6.).

2.1. (Politieke) Ideologie.

Politieke partijen worden vaak op basis van hun ideologie ingedeeld. Ideologie is een term die al sinds 1796 bestaat en is als eerst gebruikt door Antoine-Louis Claude Destutt de Tracy, echter werd het begrip ideologie in die tijd gebruikt om te verwijzen naar de wetenschap van ideeën. Pas later werd de term ideologie ook gebruikt voor religieuze en politieke redenen (Tromp, 2007). In dit onderzoek wordt er enkel gekeken naar de ideologie van politieke partijen. De ideologie van een partij houdt een aantal overtuigingen in die pleiten voor een bepaalde manier of bepaald patroon om de samenleving te ordenen. Een ideologie ontstaat aan de hand van dat mensen een ideaalbeeld voor ogen hebben hoe de samenleving er in het meest gunstige geval uit zal moeten zien. Deze overtuigingen worden door politieke partijen in stand gehouden en gepromoot (Jost, Federico & Napier, 2009).

Politieke ideologie wordt vaak op basis van het links en rechts concept gedefinieerd. De termen "links" en "rechts" vinden hun oorsprong in de inrichting van de Staten-Generaal in Frankrijk ten tijde van de Franse Revolutie. De groepen die het Ancien Régime steunden zaten rechts van de voorzitters, de tegenstanders zaten aan de linkerzijde. Op dat moment had de rechterzijde de macht, en de linkerzijde zat in de oppositie, en deze wilden de op dat moment heersende stand van zaken fundamenteel veranderen (revolutionair) (De Vries, Hakhverdian & Lancee, 2013).

Het links en rechts concept wordt vandaag de dag interessant gevonden en veel gebruikt omdat het enkele concept van links en rechts een goede voorspeller is van het politiek gedrag van een bepaalde politieke partij (Coughlin & Lockhart, 1998). Verder heeft het links en rechts concept twee belangrijke doeleinden. Op het collectieve niveau biedt het maatschappelijk oriëntatie en faciliteert het politieke communicatie, dit betekent dat het concept functioneert als symbolisch referentiekader waardoor politieke partijen hun standpunt duidelijk kunnen maken en zichzelf kunnen onderscheiden van andere partijen. Op individueel niveau is het zo dat mensen in termen als linkse en rechtse partijen over de politiek denken en het links en rechts onderscheid helpt mensen hierdoor om politieke keuzes te maken (Fuchs & Klingemann, 1990).

Op basis van deze redenen is er voor gekozen om in het onderzoek de ideologieën (van de politieke partijen en de colleges van B&W) te classificeren op basis van een links-rechts schaal. Op deze schaal geldt hoe dicht bij de nul hoe linkser de aangehangen ideologie is, hoe dichtbij de tien hoe rechtser de aangehangen ideologie is. Om deze indeling op een schaal te kunnen maken is het van belang om eerst duidelijk te hebben wat nu precies een linkse en een rechtse ideologie is. Dit is het geen wat in de volgende twee paragrafen besproken wordt.

2.2. Ideologie: links.

Indien er in dit onderzoek wordt gesproken over linkse politieke partijen zijn dit politieke partijen die een linkse ideologie aanhangen. De historische kern van de aanhangers van de linkse ideologie is dat ze pleiten voor sociale veranderingen en voor sociale en economische gelijkheid (Jost, Glaser, Kruglanski & Sulloway, 2003). Volgens de linkse ideologie moet de overheid een actieve en verzorgende rol spelen in het leven van haar burgers, dit om gelijkheid te bevorderen. Een manier om dit voor elkaar te krijgen in de linkse ideologie is door het maken van wetten die proberen de ongelijkheid tussen burgers te verminderen. Ze zijn tevens voorstanders van het reguleren van de economie en gebruiken hiervoor publieke financiële middelen (Allers, De Haan, & Sterks, 2001). Linkse politieke partijen hebben namelijk de neiging om gebruik te maken van fiscaal en monetair beleid om groei van de economie te stimuleren. Er zijn een aantal typische thema's waar linkse partijen voorstanders van zijn te weten: vrede, democratie, onderwijs, sociale gelijkheid, lage werkloosheid, solidariteit, verzorgingsstaat en een grote publieke sector (Fuchs & Klingemann, 1990). Een grote publieke sector betekent veel taken voor de overheid en een ruime ambtelijke organisatie om deze taken mee te kunnen uitvoeren. Overheden en gemeenten die gemiddeld gezien bestaan uit partijen uit die een meer linkse ideologie aanhangen hebben dan ook een sterk de neiging om taken/productie binnenshuis te vervullen in plaats van deze taken uit te besteden of te verzelfstandigen (Plantinga, Ridder & Corra, 2011) (Cuadrado, Ballesteros, García Sánchez & Prado Lorenzo, 2013).

2.3. Ideologie: rechts.

Indien er in dit onderzoek wordt gesproken over rechtse politieke partijen zijn dit politieke partijen die een rechtse ideologie aanhangen. De historische kern van de aanhangers van de rechtse ideologie is dat ze pleiten voor het in stand houden van tradities, tegen sociale veranderingen zijn, en dat ze ongelijkheid accepteren (Jost, Glaser, Kruglanski & Sulloway, 2003). Rechtse politieke partijen staan voor een samenleving waarin burgers zo vrij mogelijk mogen leven, zonder veel bemoeienis van de overheid. Ze wijzen overheidsbemoeienis op sociaal en economische terrein zoveel mogelijk af (Fuchs & Klingemann, 1990). De overheid speelt volgens de rechtse ideologie een faciliterende rol zodat mensen hun eigen weg kunnen vinden.

De aanhangers van de rechtse ideologie zijn voorstanders van de vrije markt economie. In deze vrije markt economie zorgt de overheid voor economische prikkels (Bjørnskov, 2005). Typische zaken waar rechtse partijen voorstanders van zijn: bestuurlijke en administratieve efficiency, ondernemerschap, zelfredzaamheid, economische prikkels, vrijemarkt, vrijheid, nationaliteit, verzorgingsstaat beperking en een kleine publieke sector (Fuchs & Klingemann, 1990). Een kleine publieke sector betekent zo weinig mogelijk taken voor de overheid en dus een zo klein mogelijke ambtelijke organisatie. Dit hangt samen met het feit dat politieke partijen die een rechtse ideologie aanhangen de neiging hebben om met een grote mate van zakelijke/private waarden naar het functioneren van de overheid te kijken. Overheden/gemeenten die gemiddeld gezien zijn samengesteld uit partijen die een meer rechtse ideologie aanhangen hebben dan ook de neiging meer taken van de overheid te verzelfstandigen of uit te besteden dan overheden/gemeenten die gemiddeld gezien zijn samengesteld uit partijen die een minder rechtse ideologie aanhangen (Plantinga, Ridder & Corra, 2011) (Cuadrado, Ballesteros, García Sánchez & Prado Lorenzo, 2013).

2.4. Convergence school versus partisan theorie.

Juist of deze linkse en rechtse politieke ideologieën een rol spelen in het maken van beleid bestaan verschillende meningen in de literatuur. De groep onderzoekers die niet beweren dat er een rol van ideologie is op de vorming van beleid behoren tot de convergence school. Deze school beargumenteert dat vanaf de twintigste eeuw, toen de industriële samenlevingen er kwamen, de samenlevingen steeds gelijksoortiger zijn geworden. Doordat de samenlevingen steeds gelijksoortiger zijn geworden mede door de industrialisatie hebben ze te maken met dezelfde soort problemen en worden deze problemen op dezelfde manier aangepakt als in een andere industriële samenlevingen. Hierdoor is de daadwerkelijk besturende capaciteit die overheden zelf hebben vele mate geringer geworden (Schmidt, 1996). Onderzoekers beweren op basis hiervan dat de ideologisch verschillen binnen samenlevingen er niet toe doen in de vorming van beleid (Skinner 1976; Thomas 1980). Tevens veronderstellen sommige aanhangers van de convergence school dat de ideologische verschillen tussen politieke partijen steeds kleiner worden als gevolg van de industrialisatie (Thomas, 1980). Zo zei ook Lipset (1964) nadat/danks de industrialisatie de grootste politieke problemen zijn opgelost. Volgens hem hebben de arbeiders hebben namelijk een industrieel en politiek burgerschap bereikt en de leden van de rechtse politieke partijen hebben de verzorgingsstaat aanvaard.

Wetenschappers zoals Pommerehne (1978), Bosch en Suarez-Pandiello (1995), Hagen en Vabo (2005), Potrafke (2011) vinden er bewijs voor dat de bovenstaande beschreven convergence school juist is en de partisan theorie, die hier onder nader wordt besproken, dus onjuist is. Zo vond Pommerehne (1978) in zijn onderzoek dat er geen significant verband bestond tussen het aandeel linkse gemeentebestuurders en de hoogte van de uitgaven van Zwitserse gemeenten. Daarnaast vonden Bosch en Suarez- Pandiello (1995) geen verband tussen gemeentelijke uitgaven en politieke kleur op lokaal niveau. Tevens kwam Potrafke (2011) op basis van zijn onderzoek tot de conclusie dat de ideologie die een regering aanhangt nauwelijks tot geen invloed heeft op de samenstelling van overheidsbudgetten.

Als reactie op de bovenstaande beschreven convergence school kwam er een groep onderzoekers, die wel beweerde dat er een (grote) rol van ideologie op de vorming van beleid is. Deze behoren tot de “politics matters” school oftewel de groep die beweert dat partisan theorie juist is. Deze concluderen dat er wel sprake is van een correlatie tussen ideologie en beleidsuitkomsten oftewel ze veronderstellen dat de politieke ideologie in een bepaald bestuur er voor een belangrijk deel voor zorgt dat er een bepaald beleid uitkomt (Hibbs, 1977; Hibbs, 1992).

Onderzoeker zoals Hibbs (1977), Cusack (1997), Galli en Rossi (2002) en Tellier (2006) vinden er bewijs voor dat de boven beschreven partisan theorie juist is en de convergence school onjuist. Zo vond Tellier (2006) in zijn onderzoek dat linkse provinciebesturen hogere publieke uitgaven doen dan rechtse provinciebesturen in Canada. Ook in het onderzoek van Galli en Rossi (2002) dat betrekking heeft op Duitse deelstaten wordt gevonden dat besturen van deelstaten die een linkse ideologie aanhangen meer uitgeven dan besturen van deelstaten die rechtse ideologie aanhangen. Daarnaast vonden ook Allers, De Haan en Sterk (2001) bevestiging voor de juistheid van de partisan theorie. Hun onderzoek dat zich richtte op Nederlandse gemeenten vond bewijs voor het feit dat college van burgemeester en wethouders die gedomineerd worden door linkse politieke partijen een hogere belastingdruk hebben dan college van burgemeester en wethouders die niet gedomineerd worden door linkse politieke partijen.

2.5. Gemeentebestuur in Nederland.

Het gemeentebestuur in Nederland bestaat uit drie verschillende organen. De gemeenteraad, het college van burgemeester en wethouders en de burgemeester. De gemeenteraad en het college van B&W bestaan uit leden die afkomstig zijn van verschillende politieke partijen. De basis bevoegdheden en de verhoudingen van de verschillende bovenstaande bestuursorganen en hun verhoudingen tot elkaar worden hieronder even kort doorgenomen.

De leden van de gemeenteraad worden gekozen voor een periode van vier jaar door de inwoners van een gemeente via het stelsel van evenredige vertegenwoordiging. Het aantal leden van een gemeenteraad varieert naar gelang het aantal inwoners van een gemeente, van negen raadsleden in gemeenten beneden de 3.001 inwoners tot vijfenveertig raadsleden in gemeenten met meer dan 200.000 inwoners. Feitelijk staat de gemeenteraad aan het hoofd van een gemeente. De gemeenteraad moet namelijk bij alle belangrijke beslissingen stemmen. Indien de gemeenteraad niet met een meerderheid instemt is het (wet)voorstel afgewezen en wordt het niet in werking gezet (Heringa, van der Velde, Verhey & van der Woude, 2012).

Tevens zijn het de leden van de gemeenteraad die de wethouders uit het college van burgemeester en wethouders benoemen voor een periode van vier jaar die ongeveer evenredig loopt aan die van de gemeenteraad. Dit doen de leden van de gemeenteraad door te kijken naar welke coalitie er gevormd kan worden. Dit zijn politieke partijen die het in grote lijnen met elkaar eens zijn en tevens meestal een meerderheid hebben qua zetels in de gemeenteraad. Regelmatig is het zo dat op lokaal niveau de hulp van een informateur wordt ingeschakeld om de coalitie-onderhandelingen in goede banen te leiden. Uit deze gevormde coalitie worden vervolgens uit deze politieke partijen de wethouders geleverd. De hoeveelheid wethouders is afhankelijk van de hoeveelheid raadsleden binnen een bepaalde gemeente. Dit is ten hoogste 20 procent van het aantal raadsleden binnen een bepaalde gemeente met bijkomende regel dat er in ieder geval minstens 2 wethouders per gemeente aanwezig moeten zijn. Verder is het zo dat wethouders niet gelijktijdig raadsleden kunnen zijn (Heringa, van der Velde, Verhey & van der Woude, 2012).

De burgemeester, de voorzitter is van het college van burgemeester en wethouders, wordt benoemd bij koninklijk besluit voor een periode van zes jaar. Tevens is de burgemeester degene die de eenheid van het collegebeleid bevordert. Hoewel alle burgemeesters lid zijn van een politieke partij, betekent dit niet dat ze de ideologie die bij de politieke partij hoort ook daadwerkelijk uitdragen. Een burgemeester behoort namelijk boven de partijen te staan en niet duidelijk een ideologie over te dragen in zijn ambt (Karsten, Schaap, Hendriks, Zuydam, & Leenknecht, 2014). Hierom is besloten dat de politieke ideologie die de burgemeester aanhangt niet mee wordt genomen om te bepalen wat de overheersende politieke ideologie is binnen het college van B&W.

Desondanks dat de gemeenteraad feitelijk aan het hoofd van een gemeente staat, is het college van burgemeester en wethouders degene die het dagelijks bestuur van de gemeente uitoefent. Het college van burgemeester en wethouders is dus degene die de beslissingen van de gemeenteraad voorbereidt en uitvoert. Tevens sturen ze de ambtelijke organisatie aan van een gemeente, dit met behulp van de gemeentesecretaris. Het college van burgemeester en wethouders is dus in samenwerking met de gemeentesecretaris degene die regels over de ambtelijke organisatie van één gemeente stelt. Tevens zijn ze in staat tot het benoemen, schorsen en ontslaan van de werkzame ambtenaren van één bepaalde gemeente (Heringa, van der Velde, Verhey & van der Woude, 2012).

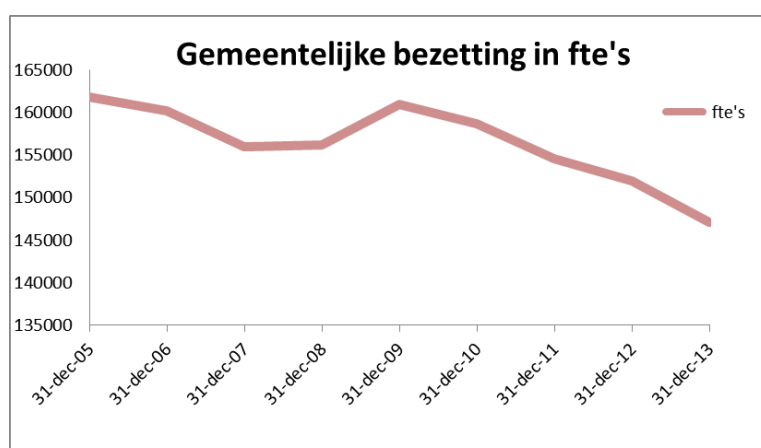
Het bovenstaande is één van de redenen waarom er is gekeken naar de ideologie die het college van burgemeester en wethouders aanhangt. Een andere reden waarom er juist gekeken naar het college van burgemeester en wethouders als de besturende partij is dat het uit het onderzoek van Schmidt (1996) blijkt dat de samenstelling van het college van B&W grote invloed heeft op de beleidsuitkomsten.

2.6. Omvang en bezuinigingen op de ambtelijke organisatie.

De ambtelijke organisatie van de gemeente bestaat uit het gemeentepersoneel. Het gemeentepersoneel is aangesteld door of vanwege het college van burgemeester en wethouders. Het gemeentepersoneel dient ter ondersteuning van dit gemeentebestuur (Gemeentewet, z.d). Zo ondersteunt het gemeentepersoneel de besturende partijen onder andere met het voorbereiden van beslissingen en met de uitvoering hiervan.

Indien er gekeken wordt naar het totale aantal gemeentepersoneelsleden per gemeente, zijn er grote verschillen te zien tussen de verschillende gemeenten. De totale bruto-omvang (dit is inclusief uitbestedings-en verzelfstandigingspatronen) van het ambtelijk apparaat varieert binnen de gemeenten in Nederland tussen de 5,2 fte's en 17,0 fte's per 1.000 inwoners. Er wordt in dit onderzoek gesproken over fte's per 1000 inwoners, omdat dit er voor zorgt dat de gemeenten makkelijker met elkaar te vergelijken zijn wat betreft de omvang in fte's. Doordat de bruto-omvang geen rekening houdt met de verschillen in de gemeenten betreffende uitbesteding en verzelfstandiging is er ook een maatstaf ontwikkeld die hier wel rekening mee houdt, het netto ambtelijk apparaat. Het netto ambtelijke apparaat zorgt ervoor dat de verschillende gemeenten beter met elkaar te vergelijken zijn. Het netto ambtelijke apparaat, varieert binnen de gemeenten in Nederland tussen de 2,8 fte's en 14 fte's per 1000 inwoners, met een gemiddelde omvang van 5,5 fte's per 1000 inwoners (Berenschot, Benchmarking Ambtelijke Organisatie gemeenten, 2012).

Zoals al vermeld moesten gemeenten vanaf 2010 als gevolg van de crisis flink bezuinigen op hun uitgaven. Een populaire bezuinigingsmaatregel hierbij was dan ook het bezuinigen op de eigen personeelskosten, waar het bezuinigen op de full time-equivalent(fte's) een belangrijk onderdeel van was (De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten, 2010). Dat er daadwerkelijk sprake is van een afname van het aantal fte's (bij de gemeenten) vanaf 2010, toont figuur 1 aan. Deze biedt een weergave van het verloop van de gemeentelijke bezetting in fte's tussen 31 december 2005 en 31 december 2013. De afname van deze gemeentelijke bezettingen is op verschillende wijze bereikt in de periode 2010-2013. De drie belangrijkste manieren om aan minder fte's te komen in deze periode waren: het selectief vervullen van vacatures, vacaturestop en het niet verlengen van tijdelijke contracten (De Stichting A+O, 2014).

Figuur 1: Het verloop van de gemeentelijke bezetting in fte's vanaf 31 december 2005 tot en met 31 december 2013 (De stichting A+O, 2008) (De stichting A+O, 2014).

Zoals op figuur 1 te zien is het totale aantal fte's die er waren bij de gemeenten in Nederland afgenomen van 160.960 fte's op 1 januari 2010 tot 147.030 fte's op 31 december 2013, oftewel een afname van in totaal 13.930 fte's (8,6 procent) (De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten, 2010)(De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten, 2014). Met betrekking tot de afname van fte's zijn er grote verschillen te herkennen in de periode 2010-2013 tussen de gemeenten (De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten, 2010). Hieronder wordt hierover een voorbeeld gegeven, dit ter verduidelijking. Zo bezuinigde de gemeente Katwijk een totaal van 2,45 fte's per 1000 inwoners op hun netto ambtelijke organisatie in de periode 2010-2013. (begin 2010: 5,93 fte's per 1000 inwoners/ eind 2013: 3,48 fte's per 1000 inwoners). Dit in tegenstelling tot de gemeente Hengelo, deze groeide in hun netto ambtelijke organisatie met 0,34 fte's per 1000 inwoners in de periode 2010-2013 (begin 2010: 7,4 fte's per 1000 inwoners/ eind 2013: 7,74 fte's per 1000 inwoners) (Fier.fm , 2010) (Fier.fm, 2014).

3. Onderzoeksmethode.

Nadat in de vorige twee hoofdstukken de belangrijke concepten zijn uitgewerkt en de hypothesen van dit onderzoek zijn opgesteld, staat in dit hoofdstuk de opzet en de uitvoering van het kwantitatief empirisch onderzoek centraal. Hierbij wordt achtereenvolgens ingegaan op het onderzoeksdesign (paragraaf 3.1.), de steekproeftrekking (paragraaf 3.2.), de operationalisatie en de dataverzamelmethode (paragraaf 3.3.) Deze paragraaf bestaat uit enkele sub paragrafen genaamd: keuze voor het college van B&W (paragraaf 3.3.1.), de gemiddelde ideologie van het college van B&W (paragraaf 3.3.2.), bezuinigingen op de fte's (paragraaf 3.3.3.) Tot slot is er nog een paragraaf over de data analyse (paragraaf 3.4.)

3.1. Onderzoeksdesign.

Het onderzoeksdesign dat wordt gebruikt voor het onderzoek is een longitudinaal design. Het longitudinaal design bestaat uit verschillende types die met elkaar gemeen hebben dat ze allemaal als gemeenschappelijk doel hebben om veranderingen over tijd te meten door data te verzamelen over minstens twee tijdstippen (de Vaus, 2001). Hier is in dit onderzoek sprake van omdat er veranderingen gemeten worden van de ambtelijke organisatie op twee tijdstippen namelijk 1 januari 2010 en 31 december 2013. Om tot een nog specifiekere longitudinaal design te komen moeten er keuzes worden gemaakt. De allereerste is tussen een trend studie of panel studie. In dit onderzoek is er voor een panel studie gekozen. Dit betekent dat dezelfde casussen (de grote gemeenten) over een langere periode worden gevolgd. De volgende keuze is tussen een "prospective" en "retrospective" longitudinaal design. In dit onderzoek is er gekozen voor een "retrospective" longitudinaal design. Dit betekent dat de data verzameld worden op één gelegenheid in plaats van meerdere gelegenheden (de Vaus, 2001). Het gespecificeerde longitudinaal design dat voor dit onderzoek wordt gebruikt is dus een "retrospective panel longitudinaal design".

Een ander kenmerk van het "retrospective panel longitudinaal design" is dat dit soort onderzoeksdesign geen controle groep heeft. Het gevaar dat hierbij hoort is dat er een verhoogde kans is op een lage interne validiteit. Doordat er geen controle groep is kan de geschiedenis of de ontwikkeling van de casussen, in plaats van de onafhankelijke variabele, er namelijk voor zorgen dat de casussen verschillen wat betreft de afhankelijke variabele. (de Vaus, 2001). In dit onderzoek zou dat kunnen betekenen dat er dat er tussen de groepen andere verschillen kunnen bestaan, als gevolg van de geschiedenis of de ontwikkelingen van de casussen, dan hun ideologie.

Dat maakt het moeilijk om te beweren dat de veranderingen/verschillen die bestaan betreft de afhankelijke variabele (de bezuinigingen op het ambtelijk apparaat) te danken is aan de onafhankelijke variabele (ideologie van het college van burgemeester en wethouders).

Het bovenstaand gevaar van een lage interne validiteit als gevolg van de geschiedenis wordt geprobeerd te beperken door hier rekening mee te houden in het selecteren van de periode waarover het onderzoek gaat. Er is bewust gekozen voor de periode 2010-2013 dit omdat er sinds 2010 pas echt flink werd bezuinigd op het ambtenarenapparaat als gevolg van de crisis. Indien gekozen zou zijn voor de periode 2014-2018 zou er mogelijk al veel bezuinigd zijn op de ambtelijke organisatie, en is daardoor de kans dat de geschiedenis van de casussen een grote rol gaat spelen vele malen groter dan in de periode 2010-2013.

Daarnaast wordt er in dit onderzoek rekening gehouden met het verschil betreffende de hoeveelheid fte's er in de periode 2010-2013 is verdwenen door middel van uitbestedingen van taken, hierbij valt te denken aan personeelsleden(fte's) die zich bezighouden met het afval, reiniging en onderhoud of werkzaamheden bij zwembaden of brandweer. Deze fte's die er niet meer zijn bij een gemeente als gevolg van uitbesteding van taken in deze periode worden niet meegeteld als bezuiniging op de ambtelijke organisatie in een gemeente. Dit omdat gemeenten zo makkelijker te vergelijken zijn, aangezien de uitbesteding van taken de omvang van de ambtelijke organisatie verstoort (Berenschot, Benchmarking Ambtelijke Organisatie gemeenten, 2012). Op basis van bovenstaande reden wordt er dus naar de netto ambtelijke organisatie (oftewel exclusief buitendiensten) gekeken.

Verder wordt er in het onderzoek rekening gehouden met de invloed die de bestaande omvang per 1 januari 2010 van het ambtelijke apparaat van een gemeente heeft bij aanvang van de onderzochte periode. Dit wordt gedaan door het verschil van de fte's in de periode 2010-2013 te berekenen in procenten. Het is namelijk te verwachten dat de eventuele bezuinigingen op het ambtelijk apparaat afhankelijk is van de omvang van dat apparaat voor de bezuinigingen. Bijvoorbeeld het valt te verwachten dat een gemeente die 15 procent meer ambtenaren heeft dan een vergelijkbare gemeenten sneller zal bezuinigingen op het ambtelijk apparaat dan een gemeente die niet meer ambtenaren heeft als vergelijkbare gemeenten.

Tevens wordt getracht het gevaar van een lage interne validiteit te beperken door gemeenten waarop het onderzoek zich richt te selecteren op het inwoneraantal per gemeente. Echter aangezien de geselecteerde casussen nog steeds een groot inwonerverschil hebben, worden deze meetbaar gemaakt door het verschil van de fte's per 1000 inwoners in procenten tussen 2010 en 2013 met elkaar te vergelijken (Berenschot, Benchmarking Ambtelijke Organisatie gemeenten, 2012).

3.2. Steekproeftrekking.

Er wordt in dit onderzoek rekening gehouden met onder andere de controlerende variabele inwoneraantal per gemeente. Het is van belang om rekening te houden met het aantal inwoners per gemeente omdat dit grote invloed heeft op de financiële situatie van een gemeente en de behoefte aan publieke diensten (Benito & Bastida, 2009; Allers, De Haan & Sterk, 2001) en de complexiteit van de taken die een gemeente heeft (De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten, 2010). De financiële situatie van de gemeente, de behoefte aan publieke diensten en de complexiteit van taken hebben zo weer zijn invloed op het aantal fte's per 1000 inwoners per gemeente.

Op basis van deze redenen is er besloten om de verschillende gemeenten, die worden onderzocht, te gaan selecteren op hun inwoneraantal. Er wordt binnen dit onderzoek gekeken naar een aantal gemeenten die een inwoneraantal hebben tussen de 45.000 -100.000 inwoners per 1 januari 2010. In totaal zijn er 47 gemeenten verspreid over heel Nederland die in die inwonerscategorie vallen (Centraal Bureau voor de Statistiek, 2010). Welke gemeenten dit zijn en wat hun inwonersaantal per 1 januari 2010 en 31 december 2013 is staat vermeld in appendix C. Er is juist voor deze groep gemeenten met een inwoneraantal van 45.000-100.000 inwoners gekozen omdat deze groep een hoge mate van diversiteit qua politieke voorkeur heeft.

Vervolgens zijn er toch enkele gemeenten uit het sample gehaald binnen dit onderzoek (en ook uit appendix C). Hieronder wordt uitgelegd welke gemeenten dit zijn en waarom er is juist is gekozen voor deze gemeenten. De gemeente Oss wordt niet meegenomen, dit omdat deze op 1 januari 2011 ging fuseren met de gemeente Lith waardoor er niet met zekerheid te zeggen valt dat de bezuinigingen op de eigen ambtelijke organisatie door de ideologie van college van B&W kwam (CBS: Gemeentelijke indeling op 1 januari 2011, z.d.). In dit geval zou het namelijk ook door de gemeentelijke herindeling kunnen komen. Ditzelfde geldt voor de gemeente Alphen aan de Rijn die op 1 januari 2014 ging fuseren met de gemeenten Boskoop en Rijnwoude (CBS: Gemeentelijke indeling op 1 januari 2014, z.d.).

Verder is er besloten de gemeente Vlaardingen uit het sample te halen, omdat het college van B&W van Vlaardingen dat gekozen is in 2010 al in 2011 gevallen is, waardoor er in de periode 2010-2013 sprake is geweest van twee verschillende colleges die qua ideologie niet overeenkomen (het college van 2010-2011 was gemiddeld gezien rechts, en het college van 2011-2013 was gemiddeld gezien links). Doordat deze colleges verschillen qua ideologie is het niet mogelijk om een de link tussen ideologie en de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie te leggen (of deze link te weerleggen), omdat er binnen dit onderzoek niet uitgegaan wordt met gegevens van 2011 maar van 2010. Door de gemeentelijke herindelingen en het gevallen college van B&W in de periode 2010-2013 buiten beschouwingen te laten blijven er 44 gemeenten over die in dit onderzoek mogelijk worden onderzocht. De bovenstaande procedure van sampling is non-probability sampling, er is namelijk geen sprake van random selectie maar selectie op basis van het kenmerk inwoneraantal per gemeente.

3.3. Operationalisatie en dataverzamelmethode.

3.3.1. Keuze voor het college van B&W.

In het onderzoek worden op basis van de respons 25 gemeenten met verschillende coalitiesamenstellingen vergeleken wat betreft de invloed van hun ideologie op de bezuinigingen betreffende de omvang van de ambtelijke organisatie in fte's. Er wordt binnen dit onderzoek gekeken naar het college van B&W (exclusief burgemeester) als besturende partij. Er is voor het college van B&W gekozen omdat de politieke samenstelling van het college van B&W grote invloed heeft op de beleidsuitkomsten (Schmidt, 1996). Dit komt omdat deze beslissingen van de raad voorbereid en uitvoert. Tevens een reden waarom er juist is gekozen voor het college van B&W als besturende partij, is dat het college van B&W zoals al gezegd degene is die verantwoordelijk is voor het ambtelijk apparaat (Heringa, van der Velde, Verhey & van der Woude, 2012). Dit betekent ook dat het college van B&W de besturende partij is die over het ontslag van ambtenaren of over het opheffen van fte's kan mee beslissen. Verder is er besloten om de ideologie van de burgemeester niet mee te nemen in de ideologie die het college van B&W gemiddeld gezien heeft omdat deze boven de partijen staat en dus niet duidelijk een ideologie over draagt in zijn ambt (Karsten, Schaap, Hendriks, Zuydam, & Leenknecht, 2014).

3.3.2. Gemiddelde ideologie van het college van B&W.

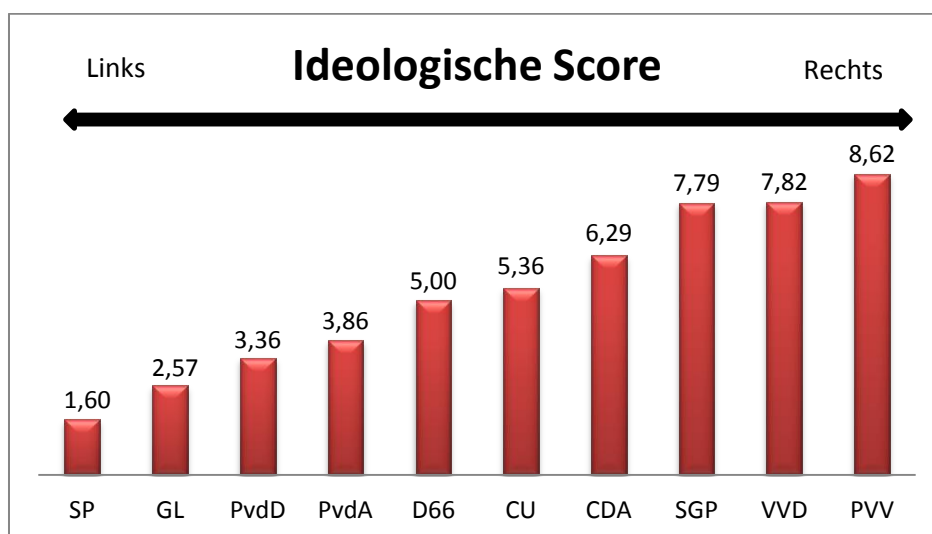
In deze sub paragraaf wordt er uitgelegd hoe de overheersende ideologie van de politieke partijen binnen een bepaald college van B&W wordt bepaald. Dit gebeurt in een aantal stappen. Als eerste wordt er gekeken naar de samenstelling van de partijen die plaats hebben genomen in het college van B&W in de periode 2010-2013. Vervolgens wordt er geanalyseerd hoeveel zetels de partijen, die in het college van B&W zaten, gekregen hebben tijdens de gemeenteraadsverkiezingen in 2010 en hoe op basis hiervan de onderlinge partijen in het college van B&W zich verhouden. Indien er bijvoorbeeld gekeken wordt naar de Gemeente Lelystad, dan zaten daar drie verschillende politieke partijen in het college van B&W namelijk: inwonerspartij Lelystad, VVD & PvdA. De VVD en PvdA hadden allebei zeven zetels gewonnen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen en de inwonerspartij Lelystad had vijf zetels gewonnen (Databank verkiezingsuitslagen; gemeenteraad 1918-heden, z.d). Oftewel in procenten hadden de VVD en de PvdA allebei 37 procent ($7/19=0,37$) van de totale zetels, waarop het college van burgemeester en wethouders steunt, en de inwonerspartij Lelystad had 26 procent ($5/19=0,26$) van die zetels.

Indien het voor elke gemeente zo is uitgerekend als in het in voorbeeld, wordt voor de volgende stap naar de ideologische score van de politieke partijen die plaats hebben genomen in het college van B&W in de periode 2010-2013 gekeken. Hoe er tot deze score is gekomen en welke dit voor alle individuele partijen is wordt onder deze alinea uitgelegd en wordt per individuele partij aangegeven in figuur 2 en 3 op bladzijde 21 en 22. Hoe dichter deze ideologische score van de politieke partij bij de nul zit hoe linkser een politieke partij ideologisch gezien is en hoe dichter deze score bij de tien komt hoe rechtser een politieke partij ideologisch gezien is. De ideologische score van de politieke partijen wordt vermenigvuldigd met de reeds uitgerekende procentuele verhoudingen. Indien dit voor alle politieke partijen binnen een bepaald college van B&W is gedaan, zal dit resulteren in een bepaalde score, die aangeeft wat de totale ideologische positie van de politieke partijen binnen een college van B&W gemiddeld gewogen is.

Indien terug wordt gegaan naar het voorbeeld van Lelystad, dan wordt de ideologische score van de afzonderlijke politieke partijen vermenigvuldigd met de procentuele zetelverdeling van het college van B&W van de afzonderlijke partijen, oftewel (VVD) $7,82 \times 0,37 +$ (PvdA) $3,86 \times 0,37 +$ (inwonerspartij Lelystad) $7 \times 0,26 = 6,14$. Aangezien de score van 6,14 hoger is dan 5 wordt het college van B&W beschouwd als een gemiddeld gezien rechts college van B&W. Stel dat deze score < 5 was dan wordt op basis hiervan het college van B&W beschouwd als een gemiddeld gezien links college van B&W.

De data betreffende de samenstelling van het college van B&W (exclusief burgemeester) qua politieke partijen zijn binnen dit onderzoek geleverd door meneer Jans. Deze heeft de data verzameld in het kader van zijn promotieonderzoek aan de Universiteit Twente. De data betreffende hoeveel zetels de partijen, die plaats hebben genomen in het college van B&W, is afkomstig uit een database betreffende de gemeenteverkiezingsuitslagen per 2010 (Databank verkiezingsuitslagen; gemeenteraad 1918-heden, z.d.).

De score van de ideologie van de (nationale) lokale politieke partijen wordt vastgesteld aan de hand van de Chapel Hill Expert Survey (CHES) (Chapel Hill Expert Survey 2010, z.d.). Volgens het onderzoek van Bakker, De Vries, Edwards, Hooghe, Jolly, Marks & Vachudavo (2015) scoort de CHES hoog op zijn betrouwbaarheid en validiteit. Om deze redenen en het feit dat hij de ideologieën van de nationale politieke partijen in 2010 meet is er besloten de CHES data te gebruiken voor het vaststellen van de scores van de nationale politieke partijen betreffende de mate van linkse of rechtse ideologie. Een nadeel dat erkend moeten worden van de CHES data is dat er waarschijnlijk een discrepantie bestaat tussen de ideologische positie van lokale politieke partijen(bijvoorbeeld lokale PvdA) en nationale politieke partijen (bijvoorbeeld nationale PvdA). Toch is de CHES data de meeste geschikte bron voor de data in dit onderzoek. Het is alleen wel belangrijk dat deze discrepantie in het onderzoek besproken en erkend wordt. Hieronder staan de scores die de (nationale) lokale politieke partijen hebben op basis van de CHES data.

Figuur 2: Ideologische scores waarbij geldt hoe dichterbij de nul hoe linkser(of hoe minder rechts) de ideologie is die de politieke partij aanhangt is, hoe dichterbij de tien, hoe rechtser de ideologie die de politieke partij aanhangt is (Chapel Hill Expert Survey 2010, z.d.).

Naast de (nationale) lokale partijen die in de CHES data voorkomen, zijn er ook lokale politieke partijen (die wel deelnemen in het college van B&W) die niet in de CHES data voorkomen. Om toch de ideologie van deze lokale partijen (bijvoorbeeld Burgerbelangen Kerkrade) te bepalen zijn er gemiddeld twee experts, zoals een gemeentesecretaris of de fractievoorzitter, binnen de gemeenten waar deze partijen zich hebben gevestigd aangeschreven. Aan hen is gevraagd om een score te geven betreffende de links of rechts ideologie van de desbetreffende lokale partijen. Indien de experts andere ideologische scores hebben aangegeven is het gemiddelde genomen van deze scores.

Er is aan de experts ook de mogelijkheid gegeven om deze lokale politieke partijen aan te merken als een ideologie neutrale politieke partij. Hiervoor is gekozen omdat de meeste lokale politieke groeperingen moeilijk ideologisch te plaatsen zijn. De lokale politieke groeperingen onttrekken zich namelijk in de meeste gevallen aan de ideologische tegenstellingen waarop landelijke politieke partijen zich profileren (Boogers, Lucardie, & Voerman, 2007). Een voorbeeld van zo'n lokale politieke partij die zich bewust onttrekt aan de ideologische tegenstelling van landelijke politieke partijen is de Heerhugowaardse Onafhankelijke Partij (H.O.P.), deze partij wil namelijk ad hoc reageren op de praktische zaken waarmee de gemeente Heerhugowaard te maken krijgt zonder een vooringenomen ideologie (Bron: Jan Molendijk, fractieondersteuner H.O.P). Hieronder in figuur 3 staan de scores die de lokale politieke partijen hebben gekregen op basis van de experts. In deze figuur valt inderdaad te zien dat de meeste lokale politieke groeperingen een (links-rechts) neutrale ideologie aanhangen.

Gemeente:	Lokale politieke partij:	Ideologische score:
Bergen op Zoom	Gemeentebelangen Bergen op Zoom	5,0
Bergen op Zoom	Lijst Linssen	4,0
Capelle aan de IJssel	Leefbaar Capelle	5,0
Delft	Studenten Techniek in Politiek (STIP)	5,0
Den Helder	Trots op Nederland	8,0
Heerhugowaard	Heerhugowaardse Onafhankelijke Partij (H.O.P)	5,0
Heerlen	Stadspartij Heerlen	7,0
Hengelo	BurgerBelangen Hengelo	5,0
Helmond	Helmondse Gemeentebelangen	5,0
Helmond	Sociaal democratisch Helmond	4,0
Hoorn	V.O.C. Hoorn	7,0
Hoorn	Fractie Tonnae	5,0
Kerkrade	BurgerBelangen Kerkrade	5,0
Lelystad	Inwonerspartij Lelystad	7,0
Oosterhout	Gemeentebelangen Oosterhout	5,0
Sittard-Geleen	Politieke Groepering G.O.B.	5,0
Soest	Gemeentebelangen Groen Soest	4,0
Veenendaal	Lokaal Veenendaal	5,0
Woerden	Progressief Woerden	3,3
Zutphen	Stadspartij Zutphen	5,0

Figuur 3: Ideologische scores van lokale politieke partijen waarbij geldt hoe dichterbij de nul hoe linkser (of hoe minder rechts) de ideologie is die de politieke partij aanhangt is, hoe dichterbij de tien, hoe rechtser de ideologie die de politieke partij aanhangt is

3.3.3. Bezuinigingen op de fte's.

Om te kijken of er daadwerkelijk in de periode 2010-2013 is bezuinigd op het ambtelijk apparaat binnen de geselecteerde gemeenten, zijn er binnen dit onderzoek over deze gemeenten data verzameld over twee verschillende tijdstippen te weten 1 januari 2010 en 31 december 2013. Deze data zijn binnen dit onderzoek verkregen op verschillende manieren.

Als allereerst is er voor de data over de bezuinigingen van fte's op de ambtelijke organisatie (exclusief buitendiensten) gebruik gemaakt van een dataset die geleverd is door het facilitair advies- en onderzoeksbureau Fier.fm. Dit adviesbureau is gespecialiseerd in de benchmarking van verschillende organisaties, waaronder de gemeenten. De dataset die van dit bureau is gekregen bevat de gewenste informatie over de bezuinigingen van fte's op de ambtelijke organisatie(exclusief buitendiensten) in de periode 2010-2013 over acht gemeenten te weten: Almelo, Capelle aan de IJssel, Den Helder, Heerlen, Hengelo, Katwijk, Lelystad en Pijnacker-Nootdorp (Fier.fm , 2010) (Fier.fm, 2014).

Aangezien de data die zijn verkregen van het adviesbureau en onderzoeksbureau fier.fm slechts over acht gemeenten gaat, is er binnen dit onderzoek op nog een ander manier data geprobeerd in te winnen. Bij de overgebleven gemeenten is er namelijk een WOB verzoek ingediend, zie appendix A voor het verzoek. Dit is gedaan om alsnog de informatie te winnen bij deze gemeenten betreffende de bezuinigingen van fte's op de ambtelijke organisatie (exclusief buitendiensten). Echter niet alle gemeenten hebben op basis hiervan tijdig antwoordt gegeven of konden antwoord geven op het verzoek. Een aantal gemeenten(Delft, Hoorn, & Sittard-Geleen) hebben een overzicht gestuurd van het aantal fte's per afdeling(inclusief de buitendiensten afdelingen), de fte's (exclusief buitendiensten) van deze gemeenten zijn vervolgens berekend door fte's behorend tot de buitendiensten afdelingen niet mee te tellen in de totale fte's van die gemeente. Deze berekening staat vermeld in appendix B.

Alle gemeenten, met uitzondering van bovenvermelde gemeenten, die antwoord hebben gegeven op het verzoek zijn gecontroleerd of ze daadwerkelijk het aantal fte's exclusief de buitendiensten hebben geleverd per 1 januari 2010 en 31 december 2013. Dit is gebeurd aan de hand van een database die is geleverd door het Centrum van Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden waarbij het aantal fte's inclusief buitendiensten per 1 januari 2010 en 31 december 2013 staan vermeld. Uiteindelijk hebben de volgende zeventien gemeenten via het verzoek de gewenste data beschikbaar gesteld: Bergen op Zoom, Delft, Gouda, Heerhugowaard, Helmond, Hoogeveen, Hoorn, Kampen, Kerkrade, Oosterhout, Sittard-Geleen, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Zeist, en Zutphen. Oftewel in dit onderzoek worden in zijn totaliteit 25 gemeenten daadwerkelijk onderzocht naar de invloed van ideologie op de bezuinigingen op de omvang van de ambtelijke organisatie in fte's. De gemeenten die daadwerkelijk deelnemen aan dit onderzoek zijn met een paarse kleur gearceerd in appendix C.

3.4. Data analyse.

In dit onderzoek wordt gebruik gemaakt van kwantitatieve data. De data die zijn verzameld over de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie en over de (ideologische) politieke samenstelling van het college van B&W worden namelijk omgezet in numerieke data. Deze numerieke data worden door middel van een statistische analyse via SPSS (Versie 22.0) geanalyseerd (Babbie, 2013). Om te bepalen welke statistische toets in dit onderzoek wordt uitgevoerd is het van belang om eerst duidelijk te hebben welke meetniveau 's de onafhankelijke en afhankelijke variabelen in dit onderzoek hebben. De onafhankelijke variabele (de ideologische score van de burgemeester en wethouders) is een interval meetniveau, dit is namelijk een bepaalde score. De afhankelijke variabele (bezuinigingen op het ambtelijke apparaat) wordt gemeten op een interval meetniveau, namelijk het verschil tussen fte's per 1000 inwoners per 1 januari 2010 en het aantal fte's per 1000 inwoners per 31 december 2013 in procenten.

De statistische toets die op basis van de meetniveau 's gebruikt kan worden om de samenhang tussen de variabelen te meten is de enkelvoudige lineaire regressie analyse. Voordat de regressie analyse uitgevoerd kan worden, moet er getoetst worden of er aan de aannames van de toets voldaan wordt. Het toetsen van de aannames is belangrijk omdat indien er niet aan de aannames is voldaan, er een (grote) kans bestaat dat er op basis van de statistische toets verkeerde conclusies worden getrokken (Grotenhuis & van der Weegen, 2013). De aannames van de enkelvoudige lineaire regressie analyse zullen besproken en getoetst worden in paragraaf 4.2.: Aannames enkelvoudige lineaire regressie analyse.

4. Onderzoeksresultaten.

In dit hoofdstuk wordt verslag gedaan van de beschrijvende gegevens per gemeente (paragraaf 4.1.). Vervolgens worden de aannames van de regressie analyse besproken en onderzocht (paragraaf 4.3.). Als laatst wordt de regressie analyse uitgevoerd om de eerder opgestelde hypothesen te toetsen (paragraaf 4.3.). Dit alles ter beantwoording van de centrale hoofdvraag van deze scriptie: Wat is de invloed van de politieke ideologie van het college van burgemeester en wethouders op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie die plaats hebben gevonden binnen grote gemeenten in Nederland in de periode 2010-2013?

4.1. Beschrijvende gegevens per gemeente.

Hieronder is in tabel 1 te zien welke gemeenten er deelgenomen hebben aan dit onderzoek, hoeveel fte's deze gemeenten hadden per 1 januari 2010 en per 31 december 2013. Daarnaast is te zien op basis van dit bovenstaande wat het verschil in de omvang van de fte's(exclusief buitendiensten) per 1000 inwoners in procenten is per gemeente over de periode 2010-2013. Vervolgens wordt er per gemeente weergegeven welke politieke partijen er in het college van burgemeester en wethouders zaten, en wat de onderlinge verhouding is van deze politieke partijen met betrekking tot de zetels die deze politieke partijen hebben gekregen naar aanleiding van de uitkomst van de verkiezing. Op basis van de politieke partijen in het college van B&W, de onderlinge verhouding van deze politieke partijen en de ideologische scores van de politieke partijen, zie figuur 2 (bladzijde 21) voor de ideologische scores van de lokale afdeling van de nationale politieke partijen en zie figuur 3 (bladzijde 22) voor de ideologische score van de lokale politieke partijen, worden de ideologische scores bepaald voor het college van B&W + de gemiddelde ideologie binnen het college van B&W.

Gemeente:	fte's per 1000 inwoners 2010 (excl. buitendiensten)	fte's per 1000 inwoners 2013 (excl. buitendiensten)	verschil omvang	Verskil in procenten	College van B&W (+ Onderlinge verhoudingen)	Links/Rechts Ideologie
Almelo	5,7	7,1	1,4	(+) 24,60%	VVD(35%), PvdA(35%), CDA(30%)	Rechts (6,0)
Bergen Op Zoom	9,1	8,6	-0,5	(-) 5,49%	Lijst Innsen(27%), Gemeentebelangen Werknemers Partij (27%), VVD (23%), PVDA(23%)	Rechts(5,3)
Capelle aan de IJssel	6	5,3	-0,7	(-) 11,67%	Leefbaar Capelle(45%), Christenunie/Sgp(25%), VVD(20%), CDA(10%)	Rechts(6,1)
Delft*	12,7	10,1	-2,6	(-)20,47%	D66(25%), PvdA(25%), GroenLinks(21%), CDA(17%) en STIP(13%)	Links (4,03)
Den Helder	8,3	5,7	-2,6	(-)31,32%	VVD (29%), Trots op Nederland(29%), D66(24%), CDA(18%)	Rechts (6,9)
Gouda	7,2	5,9	-1,3	(-)18,05%	PVDA(30%), VVD(22%), CDA(22%), D66(13%) Groenlinks(13%)	Rechts (5,2)
Heerhugowaard	8,2	7,3	-0,9	(-)10,98%	VVD(25%), HOP(18%), PvdA(14%), CDA(10%), GL(10%)	Links (4,3)
Heerlen	8,3	10,1	1,8	(+) 21,68%	SP(41%), PvdA(18%), Stadspartij(18%), Ouderenpartij(13%), D66(10%)	Links (3,6)
Helmond	6,9	7,4	0,5	(+) 7,25%	CDA(35%), VVD(25%), SDH(20%), D66(10%), Helmondse Gemeentebelangen(10%)	Rechts(5,8)
Hengelo	7,4	7,7	0,3	(+) 4,05%	PvdA(30%), SP(20%), BurgerBelangen(20%), GL(15%), D66(10%)	Links (3,6)
Hoogeveen	6,6	7,5	0,9	(+) 14,00%	CDA(45%), PvdA(25%), VVD(25%)	Rechts (5,7)
Hoorn*	6,4	6,1	-0,3	(-) 4,69%	VVD(26%), V.O.C. Hoorn(23%), Fractie Tonnear(23%), CDA(14%), D66(14%)	Rechts (6,4)
Katwijk	5,9	3,5	-2,4	(-) 40,68%	CDA(42%), CU(32%), VVD(26%)	Rechts (6,4)
Kampen	7,2	5,8	-1,4	(-) 19,44%	CU(33%), CDA(28%), CDA(23%), PvdA(18%)	Rechts (6,0)
Kerkrade	6,9	6,6	-0,3	(-) 4,35%	Burgerbelangen(BB)(41%) PvdA(36%), CDA(23%)	Rechts (5,2)
Lelystad	8,0	7,5	-0,5	(-) 6,25%	VVD(37%), PvdA(37%), Inwonerspartij(24%)	Rechts (6,4)
Oosterhout	8,0	7,8	-0,2	(-) 2,50	VVD(26%), Gemeentebelangen(26%), PvdA(26%), CDA(21%)	Rechts (5,7)
Pijnacker Nootdorp	5,9	5,3	-0,6	(-)10,17%	VVD(32%), CDA(23%), D66(18%), PvdA(14%) GL(14%)	Rechts (5,7)
Sittard-Geleen*	6,5	5,9	-0,6	(-) 9,23%	G.O.B. (32%), CDA(28%), PvdA(20%), GL(20%)	Links (4,6)
Soest	5,2	4,8	-0,4	(-) 7,69	Gemeentebelangen Groen Soest(40%), CDA(27%), D66(20%), GL(13%)	Links(4,6)
Utrechtse Heuvelrug	5,3	4,8	-0,5	(-) 9,43%	VVD(28%), PVDA(27%), GL(27%), D66(17%)	Links (4,7)
Veenendaal	7,2	6,2	-1	(-)13,88%	CU(38%), VVD(29%), SGP(19%), Lokaal Veenendaal(14%)	Rechts (6,5)
Woerden	5,7	5,6	-0,1	(-) 1,75%	VVD(33%), Progressief Woerden(28%), D66(22%), ChristenUnie/SGP	Rechts(5,7)
Zeist	5,6	5,73	0,13	(-) 2,32%	D66(30%), VVD(24%) PVDA(23%), GL(23%)	Links (4,8)
Zutphen	5,6	5,3	-0,3	(-)5,36%	PvdA(33%), Stadspartij Zutphen(33%), Groenlinks(17%), D66(17%)	Links (4,2)

Tabel 1: Beschrijvende kerncijfers per gemeente

*Gemeenten hebben overzicht gestuurd van het aantal fte's per afdeling, waarvan op basis het aantal fte's exclusief buitendiensten berekend is (zie appendix B).

Zoals in tabel 1 is te zien, bestaan er grote verschillen wat betreft het verschil in omvang in fte's per gemeente over de periode 2010-2013. Enkele gemeenten zoals Almelo, Heerlen en Helmond hebben in plaats van een afname in het aantal fte's over deze periode, een forse toename. Andere gemeenten zoals Katwijk, Gouda en Den Helder hebben daarin tegen wel een forse afname in het aantal fte's.

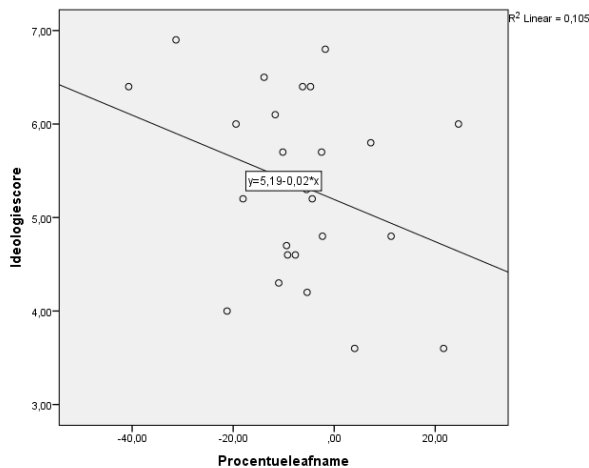
Indien op basis van deze tabel alleen strikt gekeken wordt of het linkse of rechtse gemeenten zijn die gemiddeld meer bezuinigen in de periode 2010-2013, is de uitkomst dat rechtse gemeenten meer fte's bezuinigen dan linkse gemeenten. Gemeenten waarvan de partijen binnen het college (overheersend) een rechtse ideologie aanhangen bezuinigen op de fte's namelijk gemiddeld gezien 7,5 procent in de periode 2010-2013. Gemeenten waarvan de politieke samenstelling binnen het college (overheersend) een linkse ideologie aanhangt bezuinigen op de fte's daarin tegen gemiddeld gezien 4,4 procent in de periode 2010-2013. Op basis hiervan is de verwachting dat de (overheersende) politieke ideologie die de politieke samenstelling binnen het college van B&W aanhangt invloed heeft op bezuinigen op de fte's. Of er inderdaad een positief verband bestaat tussen ideologie en de toename/afname van het aantal fte's in procenten zal in de volgende paragraaf statistisch worden getoetst met behulp van de enkelvoudige lineaire regressie analyse.

4.2. Aannames enkelvoudige lineaire regressie analyse.

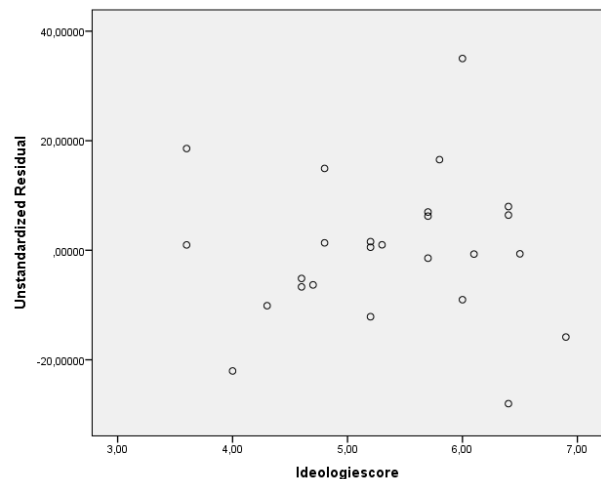
Hieronder worden de aannames besproken van de statistische toets enkelvoudige lineaire regressie analyse. Deze worden tevens hieronder onderzocht met behulp van residuen analyse. De veronderstellingen/aannames die zullen worden onderzocht zijn als volgt:

- 1) Lineaire regressie: er moet sprake zijn van een lineaire relatie.
- 2) Onafhankelijkheid; de residuen moeten onafhankelijk van elkaar zijn.
- 3) Gelijke variantie; de variantie van de residuen moet constant zijn voor alle waarden van de onafhankelijke variabelen.
- 4) Normale verdeling; de verdeling moet normaal verdeeld zijn (De Veaux, Velleman, & Bock, 2012).

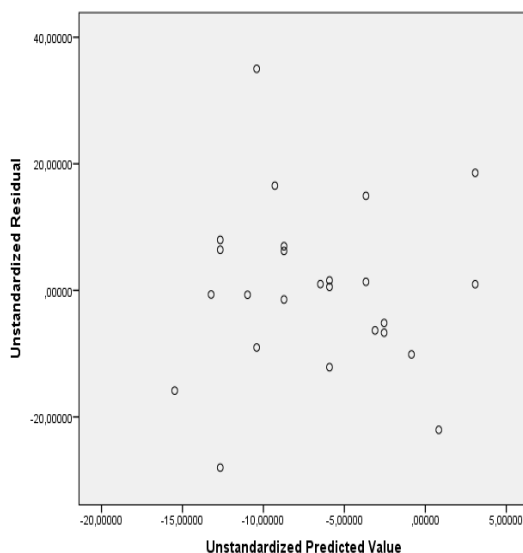
Figuur 4. Lineaire Regressie.

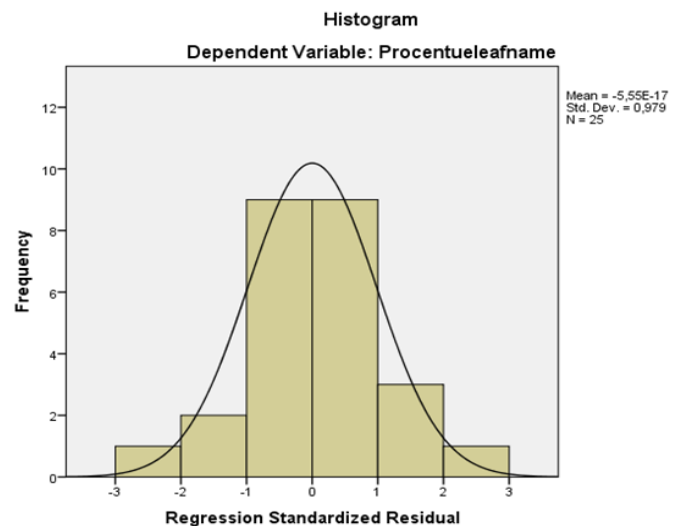
Figuur 5. Onafhankelijkheid van de residuen.

Figuur 6. Gelijke variantie van de residuen.

Figuur 7. Normale verdeling.

Zoals in figuur 4 te zien is er sprake van een lineaire relatie. De scores zijn verdeeld rond de rechte lijn. Aan de voorwaarde van lineaire regressie is dus voldaan. Figuur 5 laat zien dat de residuen verspreid zijn, doordat dit het geval is er voldaan aan de voorwaarde van de onafhankelijkheid van de residuen. Figuur 6 toont aan dat de variantie overall enigszins gelijk is, hierdoor is er ook aan deze voorwaarde voldaan. Van figuur 7 valt af te lezen dat er sprake is van een normale verdeling. Gezien het feit dat er aan alle voorwaarden van de enkelvoudige lineaire regressie analyse is voldaan, kan door middel van deze toets de samenhang tussen de twee variabelen worden gemeten.

4.3. Statistische toetsing van de gegevens.

Allereerst nogmaals de hypothesen die binnen dit onderzoek worden getoetst:

H0: Er is geen of een negatieve samenhang tussen de ideologische scores van de colleges van burgemeesters en wethouders en de bezuinigingen op hun ambtelijke organisaties (in fte's).

HA: Er is een positieve samenhang tussen de ideologische scores van de colleges van burgemeesters en wethouders en de bezuinigingen op hun ambtelijke organisaties(fte's)

De bovenstaande hypothesen zijn veronderstellingen, die nog moeten worden bewezen. De regressie analyse die wordt uitgevoerd, vindt bewijs voor één van deze hypothesen. Gezien het feit dat in de bovenstaande alternatieve hypothese richting (positief verband) wordt gegeven wordt er in de regressie analyse eenzijdig getoetst. De gevonden p-waarde, die uit de statistische toets komt geeft weer hoe groot de kans is dat de nulhypothese(H0) waar is. Hoe lager de p-waarde is, hoe lager de kans is dat de nulhypothese waar is. Indien deze p-waarde laag genoeg is, zal de nulhypothese worden verworpen. Voor het uitvoeren van de regressie analyse moet er eerst een grens worden vastgesteld. De grens heet ook wel: het alpha (α) level of het significantieniveau wanneer $p < \alpha$ moet de nulhypothese(H0) worden verworpen en de alternatieve hypothese(HA) aangenomen worden (Grotenhuis & van der Weegen, 2013).

Er is binnen dit onderzoek gekozen om een significantieniveau (ook wel alpha level) van tien procent te hanteren. Het is van belang om het significantieniveau te kiezen, voordat de toets is uitgevoerd, namelijk anders bestaat de kans dat het antwoord van de statistische toets, de keuze voor het alpha niveau beïnvloedt (De Veaux et al, 2012). Nu de nulhypothese, de alternatieve hypothese en het significantieniveau bekend zijn, kan de regressie analyse worden uitgevoerd.

Tabel 2: Enkelvoudige lineaire regressie analyse.

Model Summary				
Model	R	R Square	Adjusted R Square	Std. Error of the Estimate
1	,311 ^a	,096	,057	13,95829

a. Predictors: (Constant), Ideologische score college van B&W

Model		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
1	Regression	478,337	1	478,337	2,455	,131 ^b
	Residual	4481,177	23	194,834		
	Total	4959,514	24			

a. Dependent Variable: Procentuele afname fte's

b. Predictors: (Constant), Ideologische score college's van B&W

Coefficients ^a					
Model		Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	
		B	Std. Error	Beta	
1	(Constant)	19,669	16,975		1,159
	Ideologische score college van B&W	-4,880	3,115	-,311	-1,567
					,258
					,131

a. Dependent Variable: Procentuele afname fte's

Om de bovenstaande enkelvoudige lineaire regressie analyse te kunnen duiden moet eerst het volgende besproken worden. De R^2 heeft een waarde van 0,096. Dit houdt in dat *slechts* 9,6% van de variantie in de procentuele afnames van de fte's per 1000 inwoners verklaard wordt door de ideologie die de politieke partijen in het college van B&W aanhangt. Deze waarde is aan de lage kant.

Zoals te zien in tabel 2 is er sprake van een P-waarde van 0,131 voor tweezijdige toetsing. Echter is er in dit onderzoek sprake van enkelzijdig toetsing, dit komt doordat de alternatieve hypothese richting aangeeft (namelijk een positief verband). Doordat er sprake is van eenzijdige toetsing, moet de significantie waarde van 0,131 gedeeld worden door twee. De p-waarde voor de bezuinigingen op de fte's is dan 0,065. Deze p-waarde is kleiner dan het van de tevoren vastgestelde alpha level van 0,10 en dus hebben we voldoende bewijs om de nulhypothese te verwerpen en de alternatieve hypothese aan te nemen. Dit betekent dat er sprake is van een positieve samenhang tussen de ideologische scores van de colleges van burgemeesters en wethouders en de bezuinigingen op hun ambtelijke organisaties(fte's). Oftewel er kan geconcludeerd worden dat een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een meer rechtse ideologie aanhangen meer bezuinigen op hun eigen ambtelijke organisatie dan een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een minder rechtse ideologie aanhangen.

5. Conclusie & de beperkingen van het onderzoek.

In dit hoofdstuk wordt als eerst de beantwoording van de hoofdvraag uiteengezet (paragraaf 5.1.). Vervolgens worden er enkele beperkingen van het onderzoek besproken (paragraaf 5.2.) daarna worden, onder andere mede op basis van deze beperkingen en andere inzichten die op zijn gedaan tijdens het schrijven van de scriptie, enkele aanbevelingen gedaan voor (vervolg)onderzoek (paragraaf 5.3.).

5.1. Conclusie.

Het doel van dit onderzoek was meer duidelijkheid scheppen of er wel sprake is van een (grote) rol van ideologie van de besturende partijen binnen gemeenten op het bezuinigen op het ambtenarenapparaat, of dat deze rol gering is. Dit mede omdat er een grote tweedeling in de literatuur bestaat over de invloed van ideologie op beleid, en specifiek op de invloed van ideologie op de omvang van het ambtenarenapparaat. Er is namelijk een groep onderzoekers die beweren dat er geen (grote) rol van ideologie is op beleid (en dus ook niet met betrekking tot het omvang van het ambtenarenapparaat). Deze groep onderzoekers zijn de aanhangers van de convergence school (Pommerehne, 1978) (Skinner, 1976). In tegenstelling tot de aanhangers van de convergence school, is er ook een groep onderzoekers die juist wel beweren dat er sprake is van invloed van ideologie op het beleid (en dus ook veronderstellen dat ideologie invloed heeft op de omvang van het ambtenarenapparaat). Dit is de groep die de partisan theorie ondersteunt (Hibbs, 1977) (Cusack, 1997) (Tellier, 2006). Dit onderzoek is bijzonder omdat er een vernieuwende bijdrage aan de wetenschappelijke literatuur wordt geleverd. Het onderzoek richt zich namelijk in tegenstelling tot de huidige onderzoeken niet op een financiële maatstaf om de grootte van de lokale overheden te meten, maar probeert dit via een niet-financiële maatstaf namelijk door te kijken naar de omvang van het ambtenarenapparaat in fte's (Cusack, Notermans & Rein, 1989).

De centrale onderzoeksvraag in deze scriptie was dan ook:

Wat is de invloed van de ideologie van de politieke partijen binnen het college van burgemeester en wethouders op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie die plaats hebben gevonden binnen grote gemeenten in Nederland in de periode 2010-2013?

Deze onderzoeksvraag is beantwoordt door allereerst de gemeenten, waarop het onderzoek zich richt, te gaan selecteren op hun inwoneraantal 45.000-100.000. Vervolgens is er getracht om over deze gemeenten informatie te verzamelen wat betreft de omvang van het aantal fte's (exclusief buitendiensten) op de tijdstippen 1 januari 2010 en 31 december 2013. Uiteindelijk resulteerde dit in twee verschillende manieren waarop de data in dit onderzoek is ingewonnen, namelijk de data van acht gemeenten betreffende het aantal fte's per 1 januari 2010 en 31 december 2013 zijn afkomstig van facilitair advies- en onderzoeksbureau Fier.fm, van de overige zeventien gemeenten zijn de data over deze twee tijdstippen ingewonnen middels WOB verzoeken bij de desbetreffende gemeenten (Fier.fm, 2010) (Fier.fm, 2014).

Wat zoals al verwacht opviel aan deze data was dat er grote verschillen bestonden wat betreft de toename/afname van het aantal fte's per 1000 inwoners (in procenten en aantallen) in deze periode. Zo waren er enkele gemeenten die niet hadden bezuinigd, maar juist een forse toename hadden in het totale aantal fte's.

Nadat de data verzameld waren over het aantal fte's (exclusief buitendiensten) per 1 januari 2010 en 31 december 2013 is er per deelnemende gemeente gekeken wat de samenstelling van de politieke partijen in het college van burgemeester en wethouder is en hoe deze politieke partijen zich onderling verhouden. Dit laatste is in deze scriptie gedaan door te kijken naar de zetelverhoudingen van de politieke partijen die deelnamen in het college van B&W (Databank verkiezingsuitslagen; gemeenteraad 1918-heden, z.d.). Op basis van dit bovenstaande + de ideologische scores per politieke partij die vastgesteld zijn door middel van de CHES data (bij de lokale afdeling van nationale partijen) en de experts (lokale politieke partijen) werd de gemiddelde ideologische positie van het college van B&W bepaald (Chapel Hill Expert Survey 2010, z.d.).

Nadat het verschil in fte's per 1000 inwoners per gemeente in procenten bekend was en de ideologische posities van de bijbehorende colleges van B&W is dit statistisch geanalyseerd. Dit door middel van een regressie analyse. Hierdoor werd statistisch bewijs gevonden voor de alternatieve hypothese: Een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een meer rechtse ideologie aanhangen *bezuinigen meer* op hun eigen ambtelijke organisatie dan een college van B&W dat gemiddeld gezien samengesteld is uit partijen die een minder rechtse ideologie aanhangen. Geconcludeerd kan hierom worden dat dit onderzoek een bijdrage levert aan de literatuur die de partisan theorie steunt, die beweert dat er sprake is van een grote invloed van politieke ideologie op beleid, en dus literatuur die de partisan theorie steunt, die beweert dat er geen grote invloed is van politieke ideologie op beleid (Skinner, 1976) (Hibbs, 1977). Het onderzoek is ook een bijdrage aan de Nederlandse wetenschappelijke literatuur over de partisan theorie en de convergence school, dit omdat dit onderzoek één van de eerste onderzoeken op Nederlands lokaal niveau is naar de invloed van de politieke ideologie op de vorming van beleid. Tevens is dit onderzoek één van de weinige onderzoek die de vraag van *does politics matter* probeert te beantwoorden door te kijken naar het (lokale) ambtenarenapparaat, waardoor er aandacht wordt gegeven aan de belangrijke rol die het gemeentebestuur heeft als werkgever. Dit onderzoek zou een belangrijke aanzet kunnen geven voor een verdere verdieping betreffende de rol van ideologie op de omvang van het lokale ambtenarenapparaat.

5.2. Beperkingen van het onderzoek.

Zoals elk onderzoek, heeft ook dit onderzoek zijn beperkingen. Hieronder worden enkele beperkende aspecten van dit onderzoek genoemd, waarmee rekening moet worden gehouden.

5.2.1. Betrouwbaarheid van de CHES Data.

Zoals reeds aangegeven is één van deze aspecten het feit dat de CHES data niet honderd procent betrouwbaar zijn met betrekking tot de ideologische positie van lokale politieke partijen, bijvoorbeeld de lokale PvdA. Dit omdat er waarschijnlijk een discrepantie bestaat tussen hetgeen wat de CHES data eigenlijk meet, namelijk de ideologische positie van de nationale politiek partij (nationale PvdA) en hetgeen waarvoor de score van de CHES in dit onderzoek wordt gebruikt, de ideologische positie van de lokale afdeling van deze partij (lokale PvdA).

5.2.2. Invloed van geschiedenis op de bezuinigingen op het ambtelijke apparaat.

Een andere beperking van dit onderzoek is dat er mogelijk al voor de periode van onderzoek veel kan zijn bezuinigd op het ambtelijk apparaat van een gemeente. Indien dat gebeurt zou zijn, is het waarschijnlijk dat er in de periode van onderzoek minder door de desbetreffende gemeente wordt bezuinigd dan in andere soortgelijke gemeenten. Met deze beperking is er in dit onderzoek wel geprobeerd rekening te houden, door bewust voor de periode 2010-2013 te kiezen (omdat er vanaf toen een duidelijke daling in de bezetting van gemeenten zat als gevolg van de crisis, zie hiervoor figuur 1 op bladzijde 16). Toch valt de bovenstaande beperking niet geheel uit te sluiten en is het hierdoor wel van belang dat deze beperking wordt genoemd in dit onderzoek.

5.2.3. Steekproefgrootte.

Nog een beperking van dit onderzoek is dat er maar een beperkt aantal gemeenten (de N) deelnemen binnen dit onderzoek. Er nemen 25 gemeenten deel aan dit onderzoek. Het onderzoek is dus te klein opgezet, om de conclusie van dit onderzoek te generaliseren over alle gemeenten in Nederland.

5.3. Aanbevelingen voor vervolgonderzoek.

Met behulp van dit onderzoek zijn er nieuwe inzichten ontwikkeld voor mogelijke vervolgonderzoeken. Wat deze inzichten inhouden wordt hieronder besproken.

Gezien de uitkomst van dit onderzoek, valt het te verwachten dat er op andere typische links en rechts politieke thema's op lokaal niveau er ook sprake is van een invloed van ideologie op de vorming van het beleid. Echter om dit zeker moet te kunnen weten is het van belang dat dit in de toekomst getoetst wordt. Er valt hierbij bijvoorbeeld te denken aan een onderzoek over of het wel daadwerkelijk zo is dat linkse gemeenten een hogere ozb-tarief hanteren dan rechtse gemeenten. Dit valt te verwachten aangezien linkse gemeenten een neiging hebben om gebruik te maken van fiscaal en monetair beleid om de ongelijkheid tussen de burgers te verminderen (Allers, De Haan & Sterks, 2001).

Verder valt te verwachten dat de resultaten van dit onderzoek ook gelden voor gemeenten die vallen in andere inwonerscategorieën. Echter om met zekerheid te kunnen zeggen dat er geen of weinig sprake is van invloed van ideologie op de bezuinigingen op het ambtelijk apparaat bij gemeenten in Nederland (in de periode 2010-2013) zullen andere gemeenten die behoren tot andere inwonerscategorieën ook moeten worden getoetst.

In dit onderzoek is er aandacht gegeven aan het thema of ideologie wel of niet invloed heeft op de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie in 2010-2013. Een soortgelijk onderzoek zou eigenlijk ook gedaan moeten worden in een tijd dat er sprake is van economische groei in plaats van economische krimp (crisis). Dit om te kijken of politieke partijen binnen een college van B&W anders ideologisch gezien handelen indien ze niet onder de druk van uit te voeren bezuinigingen staan.

6. Literatuurlijst.

Allers, M., De Haan, J., & Sterks, C. (2001). Partisan influence on the local tax burden in the Netherlands. *Public Choice*, 106(3-4), 351-363.

Babbie, E. (2013). *The Practice of Social Research (13th edition)*. Belmont: Wadsworth Cengage Learning.

Bakker, R., De Vries, C., Edwards, E., Hooghe, L., Jolly, S., Marks, G., & Vachudova, M. A. (2015). Measuring party positions in Europe: The Chapel Hill expert survey trend file, 1999–2010. *Party Politics*, 21(1), 143-152.

Benito, B., & Bastida, F. (2009). Budget transparency, fiscal performance, and political turnout: An international approach. *Public Administration Review*, 69(3), 403-417.

Berenschot, Benchmarking Ambtelijke Organisatie gemeenten: Loon op zand en Waalwijk. (2012). Verkregen op 7 april, 2012, van <http://www.waalwijk.nl/docs/Politiek%20en%20bestuur/Gemeenteraad/Raadsinformatiebrieven/2013/06%20BIJLAGE%20eindrapport%20Berenschot.pdf>

Bjørnskov, C. (2005) Does Political Ideology Affect Economic Growth? *Public Choice*, 123(1), 133-146.

Boogers, M. J. G. J. A., Lucardie, A. P. M., & Voerman, G. (2007). *Lokale politieke groeperingen: belangenbehartiging, protest en lokalisme*. Universiteit van Tilburg.

Bosch, N., & Suarez – Pandiello, J. (1995). Seven hypotheses about public choice and local spending: a test for Spanish municipalities. *Public Finance*, 50(1), 36-50.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2010). Demografische kerncijfers per gemeente 2010. Den Haag/Heerlen.

Centraal Bureau voor de Statistiek. (2014). Demografische kerncijfers per gemeente 2014. Den Haag/Heerlen.

Centraal Bureau voor de Statistiek: Gemeentelijke indeling op 1 januari 2011 (z.d.). Verkregen op 4 maart, 2015, van <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/gemeentelijke-indeling/2011/default.htm>.

Centraal Bureau voor de Statistiek: Gemeentelijke indeling op 1 januari 2014 (z.d.) Verkregen op 4 maart, 2015, van <http://www.cbs.nl/nl-NL/menu/methoden/classificaties/overzicht/gemeentelijke-indeling/2014/default.htm>.

Centraal bureau voor de statistiek (1998). Jaarboek onderwijs 1998 : feiten en cijfers bijeengebracht door het CBS. Alphen aan den Rijn: Samsom H.D. Tjeenk Willink.

Centrum van Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden. (2010). Financiële gevolgen van de recessie voor de eigen inkomsten en uitgaven van gemeenten. Groningen.

Chapel Hill Expert Survey 2010. (z.d.). Verkregen op 3 maart, 2015 , van <http://www.chesdata.eu/>.

Cuadrado Ballesteros, B., García Sánchez, I. M., & Prado Lorenzo, J. M. (2013). The Impact of Political Factors on Local Government Decentralisation. *International Public Management Journal*, 16(1), 53-84.

Coughlin, R., M., & Lockhart, C. (1998). grid-group theory and political ideology: a consideration of their relative strengths and weaknesses for explaining the structure of mass belief systems. *Journal of Theoretical Politics*, 10(1), 33-58.

Cusack, T.R., Notermans, T., & Rein, M. (1989) Political-Economic Aspects of Public Employment. *European Journal of Political Research* 17(1), 471-500.

Cusack, T.R. (1997). Partisan politics and public finance: Changes in public spending in the industrialized democracies 1955 – 1985. *Public Choice*, 91(3), 375-395.

Databank verkiezingsuitslagen : gemeenteraad 1918- heden (z.d.). Verkregen op 1 mei, 2015, van <http://www.verkiezingsuitslagen.nl/Na1918/Verkiezingsuitslagen.aspx?VerkiezingsTypeId>

De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten (2008). *Personeelsmonitor Gemeenten 2008*. Den Haag.

De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten (2010). *Personeelsmonitor Gemeenten 2010*. Den Haag.

De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten (2013). *Personeelsmonitor Gemeenten 2013*. Den Haag.

De Stichting Arbeidsmarkt en Opleidingsfonds Gemeenten (2014). *Personeelsmonitor Gemeenten 2014*. Den Haag.

Fier.fm (2010). *Facilitaire Kengetallen Gemeenten 2009: onderzoek naar facilitaire kengetallen en trends bij gemeenten*. Alphen aan den Rijn: Fier.fm

Fier.fm (2014). *Facilitaire Kengetallen Gemeenten 2013: onderzoek naar facilitaire kengetallen en trends bij gemeenten*. Alphen aan den Rijn: Fier.fm

Fuchs, D., & Klingemann, H. D. (1990). *The left-right schema: Continuities in political action: A longitudinal study of political orientations in three western democracies*. Berlijn: Walter de Gruyter.

Galli, E. and Rossi, S. P. S. (2002). Political budget cycles: The case of the Western German Lander. *Public Choice*, 110(3-4), 283–303.

Gemeentewet. (z.d.) Verkregen op 7 maart, 2015, van http://wetten.overheid.nl/BWBR0005416/geldigheidsdatum_7-03-2015.

Geurts, P. (1999). *Van probleem naar onderzoek. Een praktische handleiding met COO-cursus*. Bussum: Uitgeverij Coutinho.

González-Gomez, F. & J. Guardiola. (2009) A Duration Model for the Estimation of the Contracting-Out of Urban Water Management in Southern Spain. *Urban Affairs Review*, 44(6), 886–906.

te, Grotenhuis, M., & van der Weegen., T. (2013). *Statistiek als hulpmiddel*. Assen: Van Gorcum.

- Hagen, T.P. & Vabo S.I. (2005). Political characteristics, Institutional procedures and fiscal performance: Panel data analyses of Norwegian local governments. *European Journal of political Research*, 44(1), 43-64.
- Heringa, A.W., van der Velde, J., Verhey, L.F.M. & van der Woude W. (2012). *Staatsrecht*. Deventer: Kluwer.
- Hibbs, D. (1977). Political Parties and Macroeconomic Policies. *The American Political Science Review*, 71(4), 1467-1487.
- Hibbs, A. (1992). Partisan theory after fifteen years. *European Journal of Political Economy* 8(1), 361–373.
- Janssen, J., & Korsten, A. F. A. (2003). De wederopstanding van lokale lijsten. *Bestuurswetenschappen*, 57(2), 90-112.
- Jost, J. T., Federico, C. M., & Napier, J. L. (2009). Political ideology: Its structure, functions, and elective affinities. *Annual review of psychology*, 60, 307-337.
- Jost, J. T., Glaser, J., Kruglanski, A. W., & Sulloway, F. J. (2003). Exceptions that prove the rule--Using a theory of motivated social cognition to account for ideological incongruities and political anomalies. *Psychological Bulletin*, 129(3), 383-393.
- Karsten, N., Schaap, L., Hendriks, F., Zuydam, S. V., & Leenknecht, G. J. (2014). *Majesteitelijk en magistratelijk: De Nederlandse burgemeester en de staat van het ambt (The Dutch Mayoral Office: Monarchical and Magisterial)*. Tilburg: Tilburg University Press.
- Lipset, S. M. (1964). The changing class structure and contemporary European politics. *Daedalus*, 271-303.
- Murell, P. (1985). The size of public employment: an empirical study. *Journal of Comparative Economics*, 9(4), 424-437.
- Plantinga, M., de Ridder, K., & Corra, A. (2011). Choosing whether to buy or make: the contracting out of employment reintegration services by Dutch municipalities. *Social Policy & Administration*, 45(3), 245-263.
- Pommerehne, W.W. (1978). Institutional approaches to public expenditure: Empirical evidence from Swiss municipalities. *Journal of Public Economic*, 9(1), 225–280.
- Potrafke, N. (2011). Does government ideology influence budget composition? Empirical evidence from OECD countries. *Economics of Governance*, 12(2), 101-134.
- Rijksoverheid gemeentefonds. (z.d.). Verkregen op 25 februari 2015, van <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/gemeentelijke-financien/gemeentefonds>
- Rijksoverheid decentralisatie van overheidstaken naar gemeente. (z.d.) van <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gemeenten/decentralisatie-van-overheidstaken-naar-gemeenten>
- Schmidt, M. G. (1996). When parties matter: A review of the possibilities and limits of partisan influence on public policy. *European Journal of Political Research*, 30(2), 155-183.

- Skinner, J.R. (1976). Technological determinism: A critique of convergence theory. *Comparative Studies in Society and History*, 18, 1–29.
- Tellier, G. (2006). Public expenditures in Canadian provinces: An empirical study of politico-economic interactions. *Public Choice*, 126(3), 367–385.
- Thomas, J.C. (1980). Policy convergence among political parties and societies in developed nations. *Western Political Quarterly*, 23, 33–246.
- Tromp, B. (2007) *De wetenschap der politiek: Verkenning*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- de Vaus, D. (2001). *Research design in social research*. London: Sage publications.
- De Veaux, R.D., Velleman, P.F., & Bock, D.E. (2012). *Stats: Data and Models, Third Edition*. Boston: Addison Wesley.
- De Vries, C. E., Hakhverdian, A., & Lancee, B. (2013). The dynamics of voters' left/right identification: the role of economic and cultural attitudes. *Political Science Research and Methods*, 1(02), 223–23.

Appendix A: Brief WOB-verzoek.

Geacht college van Burgemeester en Wethouders,

Mijn naam is Anne-Linde Oldenhof en ik studeer Bestuurskunde aan de Universiteit Twente. Momenteel zit ik in het derde jaar van deze opleiding en voor de afsluiting van deze opleiding moet ik dan ook een bachelor afstudeeropdracht maken.

Hiervoor heb ik informatie nodig waarvoor ik een beroep op de Wet Openbaarheid van Bestuur. Deze informatie betreft de omvang van het ambtelijk apparaat(exclusief buitendiensten) in fte's per 1 januari 2010(of 31 december 2009) en 1 januari 2014(of 31 december 2013).

Indien u nadere vragen heeft betreffende dit verzoek dan kunt u mij telefonisch benaderen op mijn telefoonnummer., of u kunt mijn begeleider, Dr. Junjan, van de bachelor afstudeeropdracht mailen.

Gaande ontvang ik de informatie zo spoedig mogelijk, bij voorkeur per mail.
Bij voorbaat dank!

Hoogachtend,

~~(handtekening)~~

Anne-Linde Maria Francisca Oldenhof
a.m.f.oldenhof@student.utwente.nl

Appendix B: Gecorrigeerde gemeenten (aantal fte's inclusief en exclusief buitendiensten).

Gemeente	Delft	Hoorn	Sittard-Geleen
Fte's inclusief buitendiensten 1 januari 2010	1346,52 fte's	632,20 fte's	704,15 fte's
Buitendienst afdelingen + aantal fte's per buitendienst afdeling	Erfgoed delft: 43,72 fte's Groenbeheer: 50,00 fte's Afval en reiniging: 28,5 fte's.	Westfries Museum: 22,95 fte's Stadsbeheer: 135,00 fte's Brandweer: 22,90 fte's	Wijkbeheer: 43,72 Afval en Reiniging: 29,83 Museum het domein: 11,58
<u>Fte's exclusief buitendiensten 1 januari 2010</u>	<u>1224,3 fte's</u>	<u>451,36 fte's</u>	<u>619,02 fte's</u>
Fte's inclusief buitendiensten 31 december 2013	1067,66 fte's	610,14 fte's	664,87 fte's
Buitendienst afdelingen + aantal fte's per buitendienst afdeling	Afval en reining: 41,80 Groenbeheer: 47,20	Stadsbeheer: 125,06 fte's Westfries Museum: 24,10 fte's Brandweer: 23,60 fte's	Wijkbeheer: 49,00 fte's Afval en reining: 28,00 fte's Museum het domein: 10,50 fte's Stadschouwburg: 16,64 fte's Euregionaal Historisch Centrum: 7,97 fte's
<u>Fte's exclusief buitendiensten 31 december 2013</u>	<u>978,66 fte's</u>	<u>437,38 fte's</u>	<u>552,76 fte's</u>

Appendix C: Geselecteerde cases + inwoneraantal per 1 januari 2010 en 31 december 2013.

(CBS, 2010)(CBS, 2014).

Gemeenten	Inwoneraantal per 1 januari 2010	Inwoneraantal per 31 december 2013
Soest	45 680	45 493
Zutphen	47 870	48 164
Kerkrade	47 684	46 784
Pijnacker-Nootdorp	48 013	51 071
Utrechtse Heuvelrug	48 801	47 951
Woerden	49 334	50 577
Kampen	50 051	51 902
Heerhugowaard	51 178	53 307
Barneveld	52 490	54 152
Lansingerland	52 566	57 122
Oosterhout	54 136	53 717
Hoogeveen	54 805	54 664
Terneuzen	54 878	54 709
Roermond	55 121	56 929
Smallingerland	55 271	55 467
Doetinchem	56 108	56 334
Den Helder	57 403	56 597
Zeist	60 286	61 250
Nieuwegein	60 896	61 038
Katwijk	61 828	62 782
Veenendaal	62 053	63 352
Capelle aan de IJssel	65 345	66 178
Bergen Op Zoom	65 845	66 419
Assen	66 857	67 190
Velsen	67 281	67 220
Hoorn	70 525	71 703
Gouda	70 533	70 941
Leidschendam-Voorburg	72 160	73 356
Spijkenisse	72 345	72 561
Almelo	72 602	72 459
Lelystad	74 628	76 142
Schiedam	75 565	76 450
Roosendaal	77 566	77 027
Purmerend	79 038	79 567
Amstelveen	80 695	85 015
Hengelo	80 772	80 957
Hilversum	84 573	86 426
Helmond	88 291	88 256
Heerlen	89 236	88 259
Alkmaar	93 861	96 886
Sittard-Geleen	95 234	93 691
Delft	96 760	100 064
Deventer	98 523	98 332
Westland	99 171	103 441

De gemeenten die in de bovenstaande tabel paars gearceerd zijn, zijn de gemeenten die daadwerkelijk deelnemen in het onderzoek.

Appendix D: Reflectieverslag.

In dit verslag wordt door mij een reflectie gegeven op mijn eigen professioneel functioneren met behulp van enkele leerdoelen. Deze leerdoelen zijn voor het schrijven van de scriptie door mij opgesteld. Voor het reflecteren van deze leerdoelen heb ik gebruik gemaakt van de gegevens die door mij opgeschreven zijn tijdens het maken van de scriptie. Tevens heb ik naast de reflectie op de leerdoelen ook enkele toekomstlessen getrokken uit het schrijven van de scriptie, dit voor (onder andere) het schrijven van de masterscriptie. Hieronder worden als allereerst de gekozen leerdoelen benoemd en gereflecteerd. Dit zijn de volgende leerdoelen:

- Een onderwerp uitzoeken voor de scriptie waarmee ik affiniteit mee heb.
- Mijzelf voldoende motiveren om de scriptie op tijd af te ronden
- Op een fatsoenlijke wijze omgaan met de kritiek, die ik tijdens het afstudeerproces krijg.

Deze bovenstaande leerdoelen zullen nu hieronder uitvoeriger besproken worden.

- Een onderwerp uitzoeken voor de scriptie waarmee ik affiniteit mee heb.

Er is juist voor dit leerdoel gekozen, omdat hiermee het succes valt of staat van het schrijven van een goede scriptie. Indien ik namelijk een onderwerp zou kiezen, waar ik geen affiniteit mee heb, dan zou het op een goede manier opstellen van een scriptie stukken moeilijker zijn. Dit omdat er dan een kans bestaat dat mijn motivatie vele malen lager is. Toch was het zoeken van een scriptieonderwerp waarbij ik enthousiast van werd redelijk ingewikkeld. Het was dan ook een heel proces. In het begin had ik dan ook geen idee waar ik over wilde afstuderen. Mede omdat mijn medestudenten ook met deze keuze zaten begon ik hier dan ook steeds meer over na te denken.

Tijdens dit nadenk proces van ongeveer één maand heb ik verschillende ideeën gehad, maar bij de meeste ideeën had ik de gedachte dat het onuitvoerbaar was of juist al heel vaak was onderzocht. Ik was dus redelijk kritisch ten opzichte van de verschillende ideeën die ik had. Zo had ik eigenlijk met mijn huidige onderwerp (de invloed van ideologie op het beleid) ook het gevoel dat het al erg vaak was onderzocht, maar naarmate ik hierover met meer mensen sprak en literatuur opzocht merkte ik dat dit helemaal niet het geval was en er juist veel onduidelijkheid bestaat over of er wel een rol van ideologie is op lokaal niveau. Een van de redenen waarom ik tot dit onderwerp kwam, de invloed van politieke ideologie op beleid zat te denken, heeft te maken met het feit dat ik later, als bestuurskundige ook zelf beleid wil gaan maken. Dit bij voorkeur bij een overheidsinstantie, die ook elke vier jaar van politieke samenstelling (kan) wisselen. Een andere reden waarom dit onderwerp tot stand is gekomen is dat ook bezuinigingen (financiën) en crisis mijn bovengemiddelde interesse hebben. Zo heb ik op de middelbare school een prijswinnend profielwerkstuk geschreven over of de New Deal er wel voor zorgde dat de crisis in de jaren dertig eindigde of dat dit door iets anders werd veroorzaakt (de mobilisatie).

- Mijzelf voldoende motiveren om de scriptie op tijd af te ronden

Voor dit leerdoel heb ik gekozen omdat het algemeen bekend is dat veel studenten last hebben van dat ze zich niet zo goed kunnen motiveren tijdens het schrijven van de scriptie, en hierdoor het schrijven van de scriptie uitstellen. Hier wilde ik dan ook zo min mogelijk last van hebben tijdens de scriptieperiode. Op basis van dit punt heb ik er ook voor gekozen om op tijd te beginnen, want indien de motivatie dan een paar dagen ontbrak dan had ik nog voldoende tijd over. Zoals al vermeld was de keuze voor het onderwerp ook erg belangrijk om mezelf te motiveren, dit onderwerp heeft dan voor een verhoogde motivatie gezorgd. Aangezien ik het onderwerp van mijn scriptie interessant vindt, was het lezen van de bijbehorende literatuur niet vervelend en werd ik er eigenlijk alleen nog maar enthousiaster door.

Ik heb geprobeerd om mijzelf te motiveren tijdens het schrijven van de scriptie door juist bewust momenten in te lasten waarbij ik niet met de scriptie bezig was, zo ben ik midden in de scriptie periode een weekend weg geweest naar Kopenhagen met de studentenvereniging. Toch is het niet altijd gelukt om mijzelf zo goed te motiveren als ik zelf had gewild. Eén van de momenten waarbij de motivatie ontbrak om verder te werken aan mijn scriptie was aan het begin van de dataverzamelingsperiode. Dit kwam omdat drie instanties, van de vier instanties die ik had aangeschreven, mij niet verder geholpen hebben betreffende de gewenste data van de bezuinigingen op de ambtelijke organisatie. Een instantiebureau presteerde het zelfs om mij eerst de gewenste data toe te zeggen, om uiteindelijk toch na één hele maand te melden dat ze er toch van af zagen. Dit bracht een dip in mijn motivatie teweeg, maar ik heb al snel overgeschakeld naar plan B: het aanschrijven van individuele gemeentes voor de data. Nadat ik eenmaal had overgeschakeld naar plan B kwam de motivatie om aan mijn scriptie te werken snel weer terug.

- Op een fatsoenlijke wijze omgaan met kritiek.

Aan het begin van de scriptieperiode heb ik voor dit punt gekozen omdat ik mij kritiek vaak persoonlijk aantrek en mijn motivatie soms tempert omdat het er soms voor zorgt dat ik negatiever over het verslag ga denken. Tevens wist ik dat ik in deze scriptieperiode naar verwachting veel kritiek zou krijgen, omdat dit mijn eerste onderzoek is. Daarnaast was het bekend dat ik ook niet op alle kritiek in hoefde te gaan en dat de kritiek van de verschillende begeleiders elkaar tegen konden spreken. Al deze bovenstaande redenen hebben er voor gezorgd dat ik voor mijzelf de doelstelling heb bedacht dat ik op een fatsoenlijke wijze om wilde gaan met de kritiek. Onder fatsoenlijk omgaan met kritiek bedoelde ik dat ik het niet persoonlijk op mijzelf zou betrekken, en dat ik zelf kon nadenken of de kritiek uitvoerbaar of relevant was.

Met name tijdens het onderzoeksvoorstel heb ik het wel moeilijk gehad met de kritiek die ik heb gehad. Ik moest namelijk even omschakelen met betrekking tot de wijze van dataverzameling die er werd voorgesteld (instanties eerst mailen, dan WOB) en die ik had bedacht (meteen WOB). Het heeft dan ook één week geduurd voordat ik daadwerkelijk instanties ging mailen zoals voorgesteld werd in de meeting waarin ik deze kritiek kreeg. Later in het onderzoeksproces had ik hier minder moeite mee, maar misschien is dat ook logisch want de feedback die ik toen kreeg was veel minder heftig naar mijn gevoel.

Met betrekking tot het leerdoel 'op een fatsoenlijke wijze omgaan met kritiek' heb ik veel nagedacht over de kritiek die ik gekregen heb om te kijken of deze uitvoerbaar en relevant was. Ik heb niet alle feedback klakkeloos aangenomen en over alle kritiek goed nagedacht en indien ik vond dat bepaalde kritiek niet uitvoerbaar was, heb ik ook telkens gemotiveerd waarom ik dat vond.

Naast de bovenstaande leerdoelen die ik voor het scriptieproces al had bedacht, heb ik ook enkele lessen geleerd voor een eventuele volgende scriptie aan de hand van dit onderzoek. Welke dit zijn en waarom zal ik nu hieronder bespreken.

- Het eerste leerdoel voor een (eventuele) volgende scriptie is dat ik beter moet nadenken over hoe groot mijn onderwerp/vraagstelling moet zijn. Tijdens de beginfase van de scriptieperiode had ik namelijk een veel te groot doel voor ogen, namelijk de invloed van ideologie bekijken aan de hand van vergelijkingen tussen de gemeenten aan de hand van de begroting. Al snel bleek dat dit een te beetje ambitieus was, dit mede door de kritiek van mijn begeleiders, en heb ik het onderwerp verkleind naar twee categorieën, en uiteindelijk naar één categorie (bezuinigingen op de ambtelijke organisatie). Doordat ik er voor heb gekozen om uiteindelijk maar te kijken naar de invloed van ideologie op een categorie kon ik mij hierin veel meer verdiepen en specialiseren, en meer gemeenten er in betrekken. Oftewel voor de volgende keer weet ik dat ik mijn onderzoek niet te groot moet inzetten, desnoods zou ik het onderwerp dan altijd nog kunnen vergroten, want dat is makkelijker uit te voeren dan het onderwerp te verkleinen.
- Een ander les die ik mee kan nemen naar een eventuele volgende scriptie is dat ik meer rekening mee moet houden dat instanties niet tijdig terug mailen en dat niet alle instanties zich ook aan de hunzelf gemaakte afspraken houden, hierdoor zou ik in de toekomst weer op tijd met een onderzoek moeten beginnen. Vooral het feit dat de instanties zich niet aan de door hun zelfgemaakte afspraken houden zorgt er voor dat ik ook in de toekomst er aan moet denken, indien ik weer de informatie van instanties nodig heb, dat ik een plan B heb.

Als ik terug kijk op de scriptieperiode, dan zie ik het als een proces waarin verschillende fases de revue gepasseerd zijn. Als allereerst de ontdekkingsfase: wat voor onderwerp past bij mij? Hoe ging ik het precies inkleden? In deze fase is er door mij veel literatuur gelezen over het gekozen onderwerp en hierdoor kwam mijn theoretisch kader tot stand. Vervolgens kwam de uitvoeringsfase: waarin er verscheidene instanties door mij zijn gemaild en er grote stappen zijn gemaakt met betrekking tot het daadwerkelijk schrijven van de scriptie. Daarna kwam de verwerkingsfase: waarin de gegevens zijn verwerkt tot één tabel en deze gegevens statistisch zijn getest. Tot slot kwam de laatste fase de afrondingsfase: in deze fase werd het laatste hoofdstuk, de conclusie, getypt en de gehele scriptie nagekeken of (taal)fouten. Al deze fases samen zorgde voor mijn uiteindelijke scriptie. Deze scriptie zou niet tot stand zijn gekomen als ik niet mijn kennis en vaardigheden van de afgelopen jaren Bestuurskunde had kunnen inzetten. Dit met name met betrekking tot kennis en vaardigheden op gebied van onderzoeksmethodiek. Het is al met al een leerzaam proces geweest.